

Годишен консолидиран доклад за дейността
Годишен консолидиран доклад за плащанията
към правителства
Доклад на независимия одитор
Консолидиран финансов отчет

Зърнени храни България АД

31 декември 2017 г.

Съдържание

Страница

Годишен консолидиран доклад за дейността	i
Годишен консолидиран доклад за плащанията към правителства	a
Доклад на независимия одитор	-
Консолидиран финансов отчет	
Консолидиран отчет за финансовото състояние	1
Консолидиран отчет за печалбата или загубата	3
Консолидиран отчет за всеобхватния доход	4
Консолидиран отчет за промените в собствения капитал	5
Консолидиран отчет за паричните потоци	7
Пояснения към консолидирания финансов отчет	8

Годишен консолидиран доклад за дейността

Настоящият годишен консолидиран доклад за дейността на “Зърнени храни България” АД за 2017 г. представлява коментар и анализ на развитието и резултатите от дейността на Групата, както и преглед на нейното състояние, с описание на основните рискове, пред които е изправена. Докладът е изготвен в съответствие с чл. 39 от Закона за счетоводството, чл. 100н, ал. 7 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа и Приложение № 10 към чл. 32, ал. 1, т. 2 и Приложение № 11 към чл. 32, ал. 1, т. 4 от Наредба 2 от 17 септември 2003 г. (изм. и доп. 12.08.2016 г.) за проспектите при публичното предлагане и допускане до търговия на регулиран пазар на ценни книжа и за разкриването на информация от публичните дружества и другите емитенти на ценни книжа.

І. ИНФОРМАЦИЯ ПО ЧЛ.39 ОТ ЗАКОНА ЗА СЧЕТОВОДСТВОТО

1. Преглед на развитието и резултатите от дейността на дружеството - майка и останалите дружества в групата през 2017 г.

Обща информация

“Зърнени храни България” АД е акционерно дружество, възникнало на 26 ноември 2007 г. чрез сливане на следните осем дружества: “Слънчеви лъчи България” АД, гр. София (публично дружество по смисъла на Закона за публично предлагане на ценни книжа), “Зърнени храни трейд” АД, гр. София, “Бек интернетгънъл” АД, гр. София, “Зърнени храни – Вълчи дол” АД, гр. София, “Зърнени храни Балчик” ЕАД, гр. София, “Зора” АД, гр. Русе, “Прима агрохим” ЕООД, гр. Добрич и “Химимпорт агрохимикали” ЕООД, гр. София. В резултат на сливането всички активи и пасиви на сливащите се дружества преминаха към новоучредено дружество “Зърнени Храни България” АД, явяващо се техен универсален правопреемник. В резултат на сливането, на основание чл.262а от Търговския закон, преобразуващите се дружества се прекратяват без ликвидация при условията на общо универсално правопреемство.

На 31.08.2012 г. е подписан договор за преобразуване чрез вливане на Химимпорт Груп ЕАД в Зърнени храни България АД, в резултат на което дружеството става универсален правопреемник на активите и пасивите на преобразуващото се дружество.

Зърнени храни България АД е холдингово дружество по смисъла на чл. 277 от Търговския закон.

Основната дейност на Дружеството-майка се състои в:

- Придобиване, управление и продажба на участия в български и чуждестранни дружества;
- Финансиране на дружества, в които дружеството участва;
- Отдаване под наем на недвижими имоти;
- Съхранение на зърно и зърнопроизводни;
- Търговско представителство и посредничество;

Капитал

Капиталът на “Зърнени храни България” е в размер на 195 660 287 лв., разпределен в 195 660 287 броя обикновени акции с право на един глас и с номинална стойност 1 лв. всяка една.

Акции

Зърнени храни България АД е публично акционерно дружество по смисъла на чл. 110 от ЗППЦК, съгласно решение на Комисията за финансов надзор от 30.11.2007 г.

Акциите на дружеството-майка са допуснати до търговия на регулиран пазар - Сегмент акции Standard на Българска фондова борса – София АД, с борсов код Т43.

Обща информация за дружествата от групата

Към 31.12.2017 г. Групата е формирана от следните дружества.

Име на дъщерното предприятие	Основна дейност	участие	участие
		% 2017	% 2016
Проучване и добив на нефт и газ АД	Добив на пр ресурси	51.22	51.22
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	Производство	100	100
Асенова крепост АД	Търговия	68.85	68.85
Порт Балчик АД	Пристанищни услуги	67	67
Химимпорт фарма АД	Търговия	68	68
Булхимтрейд ООД	Търговия	66	66
Рабър трейд ООД	Търговия	60	60
Арис 2003 ЕООД	Търговия	100	100
Химцелтекс ЕООД	Търговия	100	100
Зърнени храни Грейн ЕООД	Търговия	100	100
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	Софтуер услуги	100	100
Българска Петролна Рафинерия ЕООД	Производство	51	51
ПДНГ – Сервиз ЕООД	Търговия	51	51
Химойл БГ ЕООД	Търговия	51	51
Ситняково проджект истейт ЕООД	Услуги	51	51
Голф Шабла АД	Услуги	33	33
Издателство Геология и Минерални Ресурси ООД	Издателска дейност	36	36
АК Пластик ЕООД	Производство	68.85	68.85
Асела АД	Производство	35.21	35.21
Тексим трейдинг АД	Търговия	-	88.32

Слънчеви лъчи Провадия ЕАД - предмет на дейност: производство и търговия с биодизел, търговия с растителни масла, изкупуване и съхранение на маслодайни суровини, преработка, добиване и съхранение на маслодайни суровини, преработка, добиване на растителни, хранителни и технически масла, шпротове, кюспета.

Порт Балчик АД – предмет на дейност: извършване на пристанищни услуги по товарене, разтоварване, подреждане, съхраняване, преопаковка на различен тип товари, вътрешнопристанищен /терминален/ превоз на товари и поща в пристанищата за

обществен транспорт /в случай на предоставяне на концесия/, извършване на съпътстващи дейности.

Зърнени храни Грейн ЕООД – предмет на дейност: търговия със зърно и неговите производни в страната и чужбина, търговия със селскостопанска продукция, покупка на стоки и други вещи с цел продажба в първоначален, обработен или преработен вид, в страната и чужбина,

Ай Ти Системс Консулт ЕООД – предмет на дейност: уеб-дизайн, графичен дизайн, изграждане, внедряване и поддръжка на софтуерни програми и продукти, изграждане, внедряване и поддръжка на компютърни мрежи, уеб-хостинг.

Химимпорт Фарма АД – предмет на дейност: внос, износ, дистрибуция, производство и търговия на едро и дребно с лекарства, лекарствени средства, медицинска апаратура и оборудване, консумативи, медико-санитарни материали и билкови препарати. (за повече информация вижте т. 2 от този раздел)

Химцелтекс ЕООД – предмет на дейност: внос и износ, реекспорт и други търговски операции с химически продукти, целулоза и целулозни продукти, суровини за текстилната промишленост.

Булхимтрейд ООД – предмет на дейност: търговска дейност в страната и чужбина с фармасубстанции, ветеринарни препарати, химикали, реактиви, газове, лакобояджийски продукти, пигменти, багрила, изкуствени влакна, петрол, горива, нефтохимически продукти; външнотърговска и вътрешнотърговска дейност, обменни, бартерни, компенсационни и други сделки

Рабър Трейд ООД – предмет на дейност: външнотърговска и вътрешнотърговска дейност, обменни, бартерни, компенсационни и други сделки.

Проучване и добив на нефт и газ АД – предмет на дейност: търсене, проучване и реализация на суров нефт и природен газ, търсене, проучване и експлоатация на находища на термални, минерализирани води и подземни води за питейни, битови и промишлени цели, разкриване и проучване на находища на геотермална енергия, сондиране на търсещи, проучвателни и експлоатационни сондажи за нефт и газ, подземни води и геотермална енергия, всички видове сервисна дейност свързана с основния предмет на дейност.

Асенова крепост АД – предмет на дейност: производство и търговия с полимерни опаковки и материали, дистрибуторска дейност, търговия, внос, износ, туризъм, мениджмънт, маркетинг, предприемачество; представителство, посредническо и агентство, услуги, придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; инвестиране в ценни книжа на други емитенти; осъществяване на други търговски сделки, пряко свързани с предходните дейности.

Българска Петролна Рафинерия ЕООД – предмет на дейност: преработка на нефт и кондензат, производство на нефтени продукти, полимери и синтетични влакна, както и съответната търговска дейност.

ПАНГ-Сервиз ЕООД – предмет на дейност: вътрешнотърговска и външнотърговска дейност, доставки, услуги, строителство, сервисна, инженерингова, маркетингова, лизингова, консултантска, агентска и посредническа дейност, внос, износ и реекспорт.

Химойл БГ ЕООД – предмет на дейност: внос, износ, реекспорт и други търговски операции с нефт, химически, нефтени и нефтохимически продукти и всички други стоки и дейности, незабранени от закона, комисионна, складова и спедиционна дейност, търговско

представителство и посредничество в страната и чужбина, продажба на стоки от собствено производство.

Голф Шабла АД – предмет на дейност: организиране на спортни и развлекателни мероприятия; атракционна дейност в областта на спорта и туризма; изграждане на голф игрища и прилежащи съоръжения; извършване на туристически услуги, хотелиерство и ресторантьорство; проектиране, строеж, обзавеждане, покупка и продажба на недвижими имоти; реклама, консултантски и информационни услуги; маркетинг и инженеринг; търговско представителство и агентирание.

Издателство Геология и Минерални Ресурси ООД – предмет на дейност: издателска и разпространителска дейност на периодично списание с наименование “Геология и Минерални Ресурси” на годишници, каталози на институти, търговски дружества, научни трудове и монографии в областта на търсенето, проучването, регионалните геоложки изследвания и добива на минерални ресурси, на специфични правилници, нормативни актове, търговски котировки, информации и реклами в посочената област, преводаческа дейност, представителства на чужди издателства, разпространение на чужда и българска периодика за отрасъла, създаване, адаптиране и внедряване на програмни продукти, както и всяка друга позволена от закона дейност.

Ситняково продажкт истейт ЕООД – предмет на дейност: управление и отдаване под наем на недвижими имоти; покупка на недвижими имоти; строителство на сгради; продажба на недвижими имоти – офиси и жилища.

АК Пластик ООД – предмет на дейност: производство и търговия с полимерни опаковки, пластмасови и електро изделия и материали, дистрибуторска дейност, спедиторска дейност, търговия, внос, износ, туризъм, мениджмънт, маркетинг, предприемачество, представителство, посредничество и агентство, услуги и други дейности, които не са забранени със закон.

Асела АД – предмет на дейност: производство на нисковоолтова електроапаратура, инженерингова дейност, преработка и търговия с пластмаси покупка на стоки или други вещи с цел да ги препродаде в първоначален, преработен или обработен вид, продажба на стоки от собствено производство, търговско представителство и посредничество, комисионни, експедиционни и превозни сделки, складови сделки, лицензионни сделки, стоков контрол, сделки с интелектуална собственост, хотелиерски, туристически, рекламни, информационни, програмни, импресарски и други услуги, които по своя предмет и обем изискват да се водят по търговски начин, покупка, строеж или обзавеждане на недвижими имоти с цел продажба, лизинг.

Арис 2003 ЕООД - предмет на дейност: вътрешна и външна търговия, производство на промишлени и битови стоки, посреднически и комисионерски, търговско представителство, посредничество и агентство на местни и чужди лица в страната и чужбина, транспортни и товарни превози на стоки и услуги в страната и чужбина, както и всички други търговски дейности, незабранени от закона.

Тексим трейдинг АД – на 1 август 2017 г. Групата сключва договор за покупко-продажба на акции, с който продава всички свои 140 305 бр. притежавани акции от капитала на дружество Тексим трейдинг АД. Акциите са с номинална стойност 5 лв. всяка и представляват 88.32% от капитала на Тексим трейдинг АД.

2. Важни събития, настъпили след края на отчетния период

На 5 февруари 2018 г. е подписан предварителен договор за покупко-продажба на временно удостоверение, с който Групата желае да продаде всичките притежавани акции от капитала на „Химимпорт фарма” АД. На 23 март 2018 г. в Търговския регистър към Агенция по вписванията е вписано обстоятелството по продажбата на дъщерното дружество.

Не са възникнали други значителни некоригиращи събития или коригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

3. Действия в областта на научноизследователската и развойната дейност

Групата не извършва собствена изследователска дейност, както и трансфер на иновации.

4. Информация по реда на чл. 187а и 247 от Търговски закон

4.1. Брой и номинална стойност на придобитите и прехвърлените през годината собствени акции на Групата, частта от капитала, която те представляват, както и цената, по която е станало придобиването или прехвърлянето:

През 2017 г. Групата не е придобивала или прехвърляла собствени акции.

4.2. Брой и номинална стойност на притежаваните собствени акции и частта от капитала, която те представляват:

Към 31.12.2017 г. Групата не притежава собствени акции.

4.3. Възнагражденията, получени общо през годината от членовете на Управителния и Надзорния съвет:

Членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет не са получили възнаграждения за съответната година. От дъщерните дружества на членовете на Управителния съвет на Зърнени храни България АД през годината са изплатени следните възнаграждения:

Име	Сума
Любомир Тодоров Чакъров	236 хил. лв.
Йордан Стефанов Йорданов	100 хил. лв.
Никола Пеев Мишев	23 хил. лв.
Александър Димитров Керезов	12 хил. лв.
Миролюб Панчев Иванов	11 хил. лв.

4.4. Придобити, притежавани и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции и облигации на Групата.

През 2017 г. не е налице изменение на броя на акциите на Зърнени храни България АД, притежавани от членовете на Управителния съвет.

Към 31 декември 2017 г. членовете на Управителния съвет притежават акции от капитала на „Зърнени храни България” АД, както следва:

Име	Длъжност	Брой акции
Александър Димитров Керезов	Изпълнителен директор	80 000 бр.
Любомир Тодоров Чакъров	Изпълнителен директор	10 000 бр.
Миролюб Панчев Иванов	Член на УС	38 095 бр.
Никола Пеев Мишев	Член на УС	0 бр.
Йордан Стефанов Йорданов	Член на УС	10 000 бр.

Към 31 декември 2016 г. членовете на Управителния съвет притежават акции от капитала на “Зърнени Храни България” АД, както следва:

Име	Длъжност	Брой акции
Александър Димитров Керезов	Изпълнителен директор	80 000 бр.
Любомир Тодоров Чакъров	Изпълнителен директор	10 000 бр.
Миролюб Панчев Иванов	Член на УС	38 095 бр.
Никола Пеев Мишев	Член на УС	0 бр.
Йордан Стефанов Йорданов	Член на УС	10 000 бр.

Членовете на Надзорния съвет притежават акции от капитала на “Зърнени Храни България” АД, както следва:

Име	Длъжност	Брой акции
„Химимпорт” АД ЕИК 000627519	Председател на НС	124 528 577 бр.
„ЦКБ Груп” ЕАД ЕИК 121749139	Зам.Председател на НС	0 бр.
Северина Стефанова Жилева	член	0 бр.

4.5. Правата на членовете на съветите да придобиват акции и облигации на Групата

Членовете на Управителния и Надзорния съвет на Дружеството-майка могат да придобиват свободно акции от капитала на Дружеството-майка на регулиран пазар на финансови инструменти при спазване на разпоредбите на Закона срещу пазарните злоупотреби с финансови инструменти и Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

5. Наличие на клонове

Групата няма клонове.

II. Информация по чл. 100н, ал. 7 от ЗППЦК

“Зърнени храни България” АД е изработило и приело Програма за добро корпоративно управление /наричана по-долу Програмата/, с която декларира, че ще се съобразява и ще прилага основните принципи и добри практики на корпоративно управление.

През 2017 г. дейността на Групата е била в съответствие с целите на Програмата и последователно е прилагала принципите на добро корпоративно управление в няколко насоки, като по този начин се е стремяло да осигурява достатъчно надеждна защита на правата на всеки един от акционерите си.

Групата е приела да спазва Националния кодекс за корпоративно управление, с който декларира, че ще се съобразява и ще прилага основните принципи и добри практики на корпоративно управление.

През 2017 г. дейността на Групата е била в съответствие с целите на Кодекса и същото последователно е прилагало принципите на добро корпоративно управление в няколко насоки, като по този начин се е стремяло да осигурява достатъчно надеждна защита на правата на всеки един от акционерите си.

- Улесняване и насърчаване на ефективното участие на всички акционери в работата на Общите събрания на акционерите – при проведените през годината общи събрания е спазен реда и процедурата по свикването и провеждането им съгласно изискванията на закона и в съответствие с правилата, залегнали в Програмата. Акционерите са разполагали с достатъчна и навременна информация относно датата, мястото и дневния ред на общите събрания, както и с пълна информация за обсъжданите въпроси на тези събрания – материалите за общото събрание са общо достъпни в КФН, БФБ и самото дружество веднага след публикуване на поканата за Общото събрание. Акционерите своевременно са били уведомявани за правилата, включително и процедурата по гласуване на общото събрание – съгласно изискванията на чл.115, ЗППЦК в поканата винаги се посочва информация относно общия брой на акциите и правата на глас, както и правото на акционерите да участват в ОСА. Във всяка покана за общо събрание, Управителният съвет задължително е информирал акционерите, че те разполагат с възможност да делегират на други лица правото си на участие в ОСА посредством института на упълномощаването при спазване на изискванията на ЗППЦК.

На заседанията на Общото събрание винаги се разясняват процедурите по приемане на решения – кворум за провеждане на събрание, необходимо мнозинство за приемане на решения и т.н. На всеки акционер е предоставяна възможност да задава въпроси по дневния ред на събранието, а членовете на Управителния съвет са длъжни да дават точни и изчерпателни отговори по същество относно икономическото и финансовото състояние на „Зърнени храни България“ АД, дори и да не са свързани с дневния ред.

За всяко заседание на Общото събрание се води протокол, в който се посочват мястото и времето на провеждане на заседанието; имената на председателя и секретаря, както и на преброителите на гласовете при гласуване; присъствието на Управителния и Надзорния съвет, както и на лицата, които не са акционери; направените предложения по същество; проведените гласувания и резултатите от тях; направените възражения. Протоколът се подписва от председателя, секретаря и преброителите на гласовете на Общото събрание и към него се прибавя списък на присъстващите акционери или на техните представители и на броя на притежаваните или представлявани акции и документите, свързани с неговото свикване.

Протоколите и приложенията към тях се съхраняват от дружеството най-малко 5 години и при поискване те могат да бъдат предоставени от директора за връзки с инвеститорите на

всеки акционер. Негово е и задължението да ги изпрати в срок от 3 работни дни от провеждането на ОСА на Комисията за финансов надзор и на БФБ – София АД.

- Осигуряване на надеждна защита на правата на миноритарните акционери, насърчаване и подпомагането им при упражняването им

Всички акционери имат безплатен достъп до материалите за Общото събрание, както и при поискване могат да получават и безплатно копие от протокола на Общото събрание. На всеки акционер, който е пожелал да получи подробна информация относно въпроси, свързани с дейността на дружеството, финансовите му резултати или икономически показатели, такава е била предоставяна от директора за връзки с инвеститорите. Той е уведомявал своевременно всеки заинтересуван относно решението на ОСА за разпределяне или неразпределяне на дивидент, както е разяснявал и принципната процедура за изплащане на дивидентите, както и законовите изисквания относно упражняването на това право на акционера.

Всеки инвеститор може да придобива неограничен брой акции на дружеството от регулирания пазар на ценни книжа посредством системата за търговия на “Българска фондова борса - София” АД. Директорът за връзки с инвеститорите предоставя информация на заинтересуваните лица, както относно механизма и организацията на борсовата търговия, така и за необходимите документи, с които следва да се снабди всеки един акционер на дружеството, за да може да упражнява валидно своите права по акции, които е закупил.

Управителният съвет е предоставял периодично необходимата информация за дейността на дружеството, актуални данни за финансовото му и икономическо състояние, както и всяка друга информация, която би спомогнала за формиране на правилна преценка за всеки акционер или потенциален инвеститор относно вземане на решение за инвестиране в акции на дружеството. Информацията се предоставя чрез интегрираната система за разкриване на информация „Екстри Нюз” и чрез съобщения и интервюта в периодичния печат. При осъществяване на дейността си през годината, членовете на Управителния съвет са изпълнявали задълженията си с грижата на добър търговец и по начин, който обосновано считат, че са били в интерес на всички акционери на дружеството и като са ползвали само информация, за която обосновано считат, че е достоверна и пълна. Изпълнителните членове на управителния съвет са полагали усилия за осигуряване на лесен и своевременен достъп до публичната информация, свързана с дружеството с цел осигуряване ефективно упражняване на правата на акционерите и съответно вземането на информирано решение за инвестиране в дружеството от страна на инвеститорите.

- Спазване на правилата за определяне на възнагражденията на членовете на Управителния съвет.

Размерът на възнаграждението на членовете на Управителния съвет за съответната година са определени от Общото събрание, като са посочени в конкретните договори за управление. Спазва се принципа размерът им да е обвързан с ясни и конкретни критерии и показатели - степен на натовареност, ангажираност и съпричастност на всеки един от членовете в управлението на дружеството, постигане на предварително определени цели и икономическите резултати.

- Спазване на задълженията относно предоставянето и разпространението на информацията относно дружеството.

Точното и навременно разкриване на информацията спомага да се гарантира равен достъп до информацията за всички заинтересувани лица, което пък от своя страна способства за повишаване доверието на акционерите, както и за привличане на нови капитали. В този смисъл дружеството :

1. Периодично е предоставяло регулирана информация относно финансовото и икономическо състояние на дружеството пред КФН и БФБ при спазване на законоустановените изисквания за необходимото съдържание и форма при представянето на тази информация. Тук се включват представяне на годишен финансов отчет на дружеството в срок до 90 дни от завършване на отчетната финансова година, на годишен консолидиран отчет на дружеството в срок до 120 дни от завършване на отчетната финансова година, на междинен финансов отчет в срок до 30 дни от края на всяко отчетно тримесечие, както и на информацията относно настъпилите през това тримесечие обстоятелства, които оказват влияние върху цената на акциите на дружеството, на междинен консолидиран финансов отчет в срок до 60 дни от края на всяко отчетно тримесечие;

2. Осигуряван е достъп до финансовите отчети на дружеството и другата периодично представяна информация за всички акционери и заинтересувани лица чрез директора за връзки с инвеститорите и чрез електронната страница на дружеството.

3. Разкривана е инцидентна информация на КФН и БФБ, които я правят публично достояние съответно чрез борсовия бюлетин и публичния регистър, воден от Комисията.

4. Осъществяван е контрол от страна на Управителния съвет върху дейността на директора за връзка с инвеститорите с оглед коректното разкриване на информацията и осигуряване на прозрачност относно дейността на дружеството.

- Спазване на правилата за осъществяване на независим финансов одит

Годишният индивидуален и консолидиран финансов отчет са одитирани съгласно специфична рамка за финансова отчетност – МСФО и приложимото в България законодателство, както и в съответствие с приетия план за осъществяване на одит, който е част от Програмата. Същото ще бъде направено и с годишния индивидуален и консолидиран финансов отчет за 2016 г.

III. КОНСОЛИДИРАНА ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Настоящата консолидирана декларация за корпоративно управление се основава на определените в българското законодателство принципи и норми, на утвърдените от дружеството-майка управленски традиции и практика и на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление.

1. Кодекс за корпоративно управление

Публичните дружества от Групата спазват по целесъобразност националния кодекс за

корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност”.

В своята дейност Групата прилага корпоративни практики и инициативи, чието изпълнение е подчинено на основите цели, които ръководството си е поставило за осъществяване на доброто корпоративно управление, а именно:

- Прозрачност в дейността на корпоративното ръководство;
- Защита правата на акционерите;
- Равнопоставено отношение към всеки акционер (включително и миноритарни такива);
- Едновременно, своевременно и точно разкриване на изискуемата по закон информация, относно финансовото състояние, резултатите от дейността, собствеността и управлението на Групата;
- Съобразяване с лицата, заинтересувани от управлението и устойчивото развитие на Групата;
- Ефективно управление на Групата, ефикасен контрол и отчетност относно дейността на съвета на директорите.

2. Информация относно прилагане на кодекса за корпоративно управление

“Зърнени храни България” АД е публично дружество с двустепенна система управление – Надзорен и Управителен съвет. Всички членове на Надзорния и Управителния съвети отговарят на законовите изисквания за заемане на длъжността им. Структурата на съветите, както и функциите, задълженията и компетентностите на членовете им са в съответствие с изискванията на Търговския закон, Закона за публично предлагане на ценни книжа, Устава на дружеството.

Членовете на Надзорния и Управителния съвети притежават необходимите знания и опит за заеманата от тях длъжност.

Надзорният съвет на дружеството регулярно се запознава и анализира постигнатите оперативни, месечни, тримесечни и шестмесечни резултати и финансови показатели, упражнява вътрешен контрол и управление на рисковите фактори, оказващи влияние върху резултатите от дейността на дружеството. При необходимост Надзорният съвет взема решения за превантивни или коригиращи действия от страна на мениджмънта на дружеството.

Управителният съвет на “Зърнени храни България” АД управлява дружеството в съответствие със законовите изисквания, стратегията за развитие на дружеството и интересите на акционерите. Членовете на Управителния съвет не допускат реален или потенциален конфликт на интереси.

Дружеството има утвърдена Политика за възнагражденията, приета от Общото събрание на акционерите през 2013 г., която установява принципите и правилата за определяне и изплащане на възнагражденията на членовете на Надзорния и Управителния съвети при осъществяването на техните отговорности и задължения.

Управителният съвет на дружеството ежегодно изготвя доклад, относно прилагането на политиката за възнагражденията към годишния финансов отчет на дружеството.

Съгласно устава на дружеството членовете на Надзорния и Управителния съвети могат да бъдат преизбрани без ограничение.

От 2009 година в дружеството функционира одитен комитет, избран от общото събрание на акционерите в състав от двама члена. Одитният комитет изготвя мотивирано предложение за избор на одитор към Управителния съвет и следи за цялостните взаимоотношения на дружеството с избрания от общото събрание на акционерите одитор, в съответствие с приложимото право по отношение на независимия финансов одит и установените изисквания за професионализъм. Одитният комитет на “Зърнени храни България” АД извършва периодични прегледи на процеса на финансово отчитане, на системите за вътрешен контрол, на системите за управление на рисковете в дружеството, както и преглед на независимостта и дейността на независимия одитор. За резултатите от своите действия комитетът уведомява Надзорния и Управителния съвети, за отчетния период, за констатираните допуснати грешки, за неправилни или незаконни действия, свързани с процесите на финансово отчитане в дружеството.

Групата прилага прозрачна корпоративна политика за организиране и провеждане на редовни и извънредни общи събрания на акционерите, която гарантира правата на акционерите на Групата.

Всички акционери с право на глас имат възможност да упражняват правото си на глас на Общото събрание на дружеството лично или чрез представители, както и да изразяват мнението си. Свикването на редовното годишно общо събрание на акционерите се извършва в съответствие с установените правила за даване на публичност на поканата, дневния ред и конкретните предложения за решения. Всички писмени материали по точките от дневния ред се предоставят на разположение на акционерите в определени часове на адреса на управление и интернет страницата. Дружеството има утвърдени правила за гласуване на общо събрание на акционерите чрез пълномощник. На интернет страницата се публикува образец на пълномощно за участие в общото събрание на акционерите. Дружеството гарантира правото на акционерите да бъдат информирани относно взетите решения на Общото събрание на акционерите, вкл. и чрез интернет страницата си.

С цел повишаване на доверието на акционерите, инвеститорите и заинтересованите от управлението и дейността на дружеството лица, дружеството спазва утвърдена политика за разкриване на текуща информация относно финансовото и икономическото състояние на компанията и важни корпоративни събития. Системата за разкриване на информация от “Зърнени храни България” АД осигурява пълна, навременна, вярна и разбираема информация, която дава възможност за обективни и информирани решения и оценки.

Всички финансови отчети на предприятието се изготвят съгласно МСС, а годишният одит се извършва от независим одитор с оглед осигуряване на безпристрастна и обективна преценка за начина, по който са изготвени и представени тези отчети. Отчетите се придружават от подробни доклади за дейността.

За повишаване нивото на информираност и заинтересованост на акционерите и насърчаване на активността и участието им в управлението на “Зърнени храни България” АД дружеството поддържа специален раздел на интернет страницата си www.zarnenihrani.com, в който се отразява текуща информация относно дейността на дружеството и важни корпоративни събития. На електронната страница са публикувани координатите на дружеството, както и тези на директора за връзка с инвеститорите, чрез което акционери и заинтересовани лица се насърчават да търсят необходимата им информация.

Контролът относно процеса на разкриване на информация от “Зърнени храни България” АД е многопосочен. В дружеството е възприета практика за публикуване на финансовите

отчети на електронната страница на дружеството - непосредствено след изпращането им на регулаторния орган и на обществеността, което дава възможност за контрол от акционерите, инвеститорите и всички заинтересувани лица. Друга форма на контрол относно процеса на разкриване на информация се осъществява от членовете на Управителния съвет спрямо директора за връзки с инвеститорите.

Своевременно се представят отчети и текуща информация и до Комисията за финансов надзор и обществеността. До този момент не са констатирани нарушения на разпоредбите и сроковете за оповестяване.

За осигуряване достигането на оповестяваната информация до възможно най-широк кръг лица едновременно и по начин, който да не ги дискриминира, “Зърнени храни България” АД има сключен договор за информационни услуги със специализираната интернет медия X3news.com.

“Зърнени храни България” АД идентифицира като заинтересовани лица всички, които имат интерес от икономическия просперитет и устойчиво развитие на “Зърнени храни България” АД - акционери, работници и служители, клиенти, доставчици, дистрибутори, банки - кредитори и обществеността като цяло. Управителният съвет на дружеството насърчава сътрудничеството между дружеството и заинтересованите лица с цел повишаване на благосъстоянието на страните и за осигуряване на устойчиво развитие на дружеството. На заинтересованите лица се предоставя необходимата информация за дейността на дружеството, която би спомогнала за вземане на решение. В своята политика спрямо заинтересованите лица, дружеството се съобразява със законовите изисквания, с добрите практики на корпоративно управление, с принципите на прозрачност, отчетност и бизнес етика.

“Зърнени храни България” АД участва активно в различни форми на взаимно сътрудничество с държавни институции и неправителствени организации, имащи отношение към корпоративното управление в страната.

Оценка на прилагането на кодекса

Ръководството на дружеството е приело и ежегодно актуализира своя собствена Програма за прилагане на международно признатите стандарти за добро корпоративно управление на “Зърнени храни България” АД.

Дружеството прилага функционираща система за многопосочно разкриване на информация относно текущото финансово и икономическо състояние на предприятието, както и относно цялостната му дейност, включително работата на Управителния съвет, което е обективна предпоставка за повишаване доверието на акционерите и заинтересованите лица в управлението на дружеството.

С оглед промените в нормативната уредба от средата на 2016 година, прилагането по целесъобразност на кодекса за корпоративно управление, одобрен от заместник-председателя на КФН е процес, който ще продължи и през настоящата година.

Утвърдена е практиката на актуализиране на вътрешните актове на дружеството в съответствие с промените в нормативната уредба. С оглед привеждане дейността в съответствие с кодекса за корпоративно управление, в началото на месец март 2017 година бяха актуализирани вътрешните правила за вътрешен контрол и управление на риска. Бяха разработени нови правила за дейността на одитния комитет, които ще бъдат предложени за одобрение от общото събрание на акционерите.

В дейността си Управителния съвет на дружеството се ръководи от общоприетите принципи за почтеност, управленска и професионална компетентност, съобразно приетия от него Правилник за дейността.

Прегледът на кодекса за корпоративно управление относно прилагането на заложените в него принцип „спазвай или обяснявай“ води до заключението, че дружеството спазва кодекса като цяло. Някои негови текстове не биха могли да бъдат спазени, защото са неприложими за дружеството.

Управителният съвет на дружеството полага усилия и предприема действия за насърчаване участието на акционери в общото събрание, но през последните години констатираме спад на техния интерес. Това се дължи на силно ограничително тълкуване от страна на правоприлагащи органи на текстове от европейски директиви и препоръки, които свеждат участието в общо събрание до рестрикцията акционерите да гласуват само „за“ или „против“, без да имат възможност тяхното предложение по същество да бъде разгледано от събранието и да бъде взето друго решение по него, различно от обявеното.

В заключение можем да обобщим, че дейността на Надзорния и Управителен съвети на „Зърнени храни България“ АД през 2017 година е била в съответствие с утвърдената програма и кодекса.

И през 2018 г. ръководството на „Зърнени храни България“ АД ще се стреми да прилага принципите за добро корпоративно управление, като осигурява своевременно и точно разкриване на информация по всички въпроси, свързани със собствеността, дейността и управлението на предприятието, правата, задълженията и финансовото му състояние, публичното оповестяване на което би могло да окаже значимо влияние върху цената на емитираните от „Зърнени храни България“ АД ценни книжа, търгувани на регулирания пазар.

3. Основни характеристики на системата на вътрешен контрол и управление на риска в дружеството

Управителният съвет на „Зърнени храни България“ АД изготвя годишен доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който дава вярна и честна представа за финансовото състояние на предприятието към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

- Придържане към определена управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;

- Извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконовите нормативни актове;

- Отразяване на всички събития и операции своевременно с точен размер на сумите в подходящите сметки и за съответния отчетен период, така че да позволяват изготвянето на финансовите отчети в съответствие с конкретно зададената счетоводна рамка;

- Спазване на принципа на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;

- Установяване и прекратяване на измами и грешки;

- Пълнота и правилност на счетоводната информация;

-Изготвяне на надеждна финансова информация; придържане към международните стандарти за финансова отчетност и спазване на принципа на действащо предприятие.

Финансовото управление и контрол в дружеството се осъществява чрез системи за управление и контрол, които включват съвкупност от политики и процедури с цел защита на финансовите интереси на дружеството, основно характеризирани се с:

- законосъобразно, икономично, ефективно и ефикасно управление на финансовите ресурси;
- съответствие на финансовата дейност на дружеството с действащото законодателство и вътрешните правила и договори;
- опазване на активите и информацията;
- предотвратяване и разкриване на финансови нарушения и грешки във функционирането на администрацията;
- достоверност на счетоводната информация;
- осигуряване на своевременна и надеждна информация с оглед вземане на правилни решения при управление на финансите.

Системата за управление на риска в дружеството е процес по идентифициране, анализ, оценяване и мониторинг на рисковете, които могат да повлияят върху постигане на целите на дружеството и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете.

Идентификацията на риска се състои от проверка на влиянието от конкретни последиствия, включително странични и натрупващи се влияния. Проверява се широк спектър от последиствия, дори когато източникът или причината за риска може да не са очевидни. Проверят се възможните причини за евентуални последиствия.

Анализът на риска включва отчитането на причините и източниците на риск, на техните положителни и отрицателни последиствия и на възможността тези последиствия да настъпят. Идентифицира факторите, които влияят върху последиствията. Определя последиствията и тяхната вероятност.

Оценката на риска включва сравняване нивото на риска, определено по време на процеса на анализ с вероятността за проявяване на този риск. На базата на това сравняване е възможно да се проучи оценка на риска и необходимостта от въздействие върху този риск.

Управителният съвет на дружеството осъществява цялостен преглед на дейността, който има за цел да предостави увереност, че контролните дейности функционират според предназначението си и остават ефективни във времето. В дружеството функционира одитен комитет, който наблюдава процеса на финансовото отчитане, ефективността на вътрешната контролна система и на системата за управление на риска.

4. Информация по член 10, параграф 1, букви "в", "г", "е", "з" и "и" от Директива 2004/25/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно предложенията за поглъщане.

Дружеството няма значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Няма притежатели на ценни книжа със специални права на контрол.

Не съществуват ограничения върху правата на глас.

Правилата, с които се регулира назначаването или смяната на членове на съветите и внасянето на изменения в учредителния договор са посочени в публикувания устав на дружеството и не се регулират от корпоративното ръководство.

Съгласно дружествения Устав, право да избира и освобождава членове на Надзорния съвет има само Общото събрание на акционерите и решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Членовете на Управителния съвет на дружеството се избират от Надзорния съвет.

Право да извършва изменения и допълнения на Устава на дружеството има само Общото събрание на акционерите. Решенията се вземат с мнозинство 2/3 от представените акции.

Решение за обратно изкупуване и емитиране на акции се взема от акционерите по реда на закона.

Управителният съвет без да бъде изрично овластен за това от Общото събрание на акционерите, не може да извършва сделките, посочени в чл.114 от ЗППЦК.

Сделките на дружеството с участието на заинтересувани лица, извън посочените по-горе, подлежат на предварително одобрение от Управителния съвет на дружеството.

5. Информация за състава и функционирането на управителните и контролни органи в дружеството.

“Зърнени храни България” АД има двустепенна структура на управление с Надзорен и Управителен съвет. Надзорният съвет на дружеството е контролен орган върху дейността и решенията на Управителния съвет. Управителният съвет е управителен орган на “Зърнени храни България” АД, който осъществява планирането и координацията на цялостната дейност на дружеството, очертана в неговия предмет, като извършва всички предвидени в закона и устава действия по организация и ръководство. Ежегодно Управителния съвет изготвя доклад за дейността на дружеството и го представя за одобрение на Надзорния съвет. Организацията на работата му, както и неговите задължения, отговорности и правомощия са регламентирани и конкретизирани с правилник за работата на Управителния съвет. Управителният съвет взема своите решения на заседания, които се провеждат най-малко веднъж на три месеца, съгласно нормативно установените изисквания относно реда за свикването и провеждането им.

Съставът на избрания от Надзорния съвет Управителен съвет на дружеството гарантира независимостта и безпристрастността на оценките и действията на неговите членове по отношение функционирането на дружеството.

Надзорният съвет на дружеството се състои от 3 лица.

Управителният съвет на дружеството се състои от 5 лица.

Спазено е изискването на закона най-малко една трета от членовете на Надзорния съвет да бъдат независими лица.

Информация за възнагражденията, получени през годината от членовете на съветите се съдържа в отделен Доклад за възнагражденията на членовете на съветите.

Информация за придобитите, притежаваните и прехвърлените от членовете на съветите през годината акции на дружеството, както правата им да придобиват акции и облигации на дружеството е посочена в раздел VI, т. 16 на доклада.

Информация за сключени през годината договори от членовете на Съвета на директорите по чл.240б от Търговския закон

В досегашната си дейност Управителния съвет не се е сблъсквал със ситуация на възникнал пряк или непряк конфликт на интереси между член на управителния орган и акционер. Няма установен случай на преки или косвени конфликти между интереса на член на Управителния съвет и интереса на дружеството. Членовете на Управителния съвет или свързани с тях лица не са сключвали с дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Одитен комитет

От 2009 година функционира одитен комитет, избран от акционерите. Одитният комитет в дружеството се състои от две лица. За членове на одитния комитет са избрани лица, които отговарят на изискванията на закона. Одитният комитет извършва прегледи на процесите по финансово отчитане в предприятието, системите за вътрешен контрол и за управление на рисковете.

6. Политика на многообразие по отношение на управителните и контролни органи през отчетния период.

Групата прилага политика на многообразие по отношение на членовете на контролния и управителния органи на Групата, във връзка с аспекти, като възраст, пол, образование и професионален опит. Структурата на управление е определена в устава на дружеството. Надзорният съвет на дружеството се състои от едно физическо и две юридически лица. Физическото лице член на Надзорния съвет е от женски пол, с добър професионален опит. Изборът на членовете на Управителния съвет е право и прерогатив на Надзорния съвет.

IV. ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

1. Информация относно приходите, разпределени по отделните категории дейности, вътрешни и външни пазари, както и информация за източниците за предоставянето на услуги с отразяване степента на зависимост по отношение на всеки отделен потребител.

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи от продажба на стоки	39 144	50 034
Приходи от продажба на продукция	51 640	49 016
Приходи от предоставяне на услуги	3 417	18 661
Приходи от наеми	1 917	1 064
Морско-технически услуги	44	23
Приходи от продажба на материали	-	90
Други приходи от продажби	149	255
	96 311	119 143

2. Основни рискове и несигурности, на които е изложена Групата

пазарен риск - при който стойността на даден финансов инструмент се колебае в резултат на промени в пазарните цени, независимо дали тези промени са причинени от фактори, характерни за отделните ценни книжа или за техния издател, или от фактори, отнасящи се до всички ценни книжа, търгувани на пазара.

лихвен риск - при който стойността на даден финансов инструмент се колебае поради промени в пазарните лихвени проценти.

ликвиден риск - наричан още риск на финансиране, е този при който дадено предприятие ще срещне трудности при набавяне на финансови средства за изпълнение на ангажменти, свързани с финансови инструменти.

риск на паричния поток - този, при който има колебания в размера на бъдещите парични потоци, свързани с даден паричен финансов инструмент.

3. Информация за сключени големи сделки и такива от съществено значение за дейността на Групата.

На 1 август 2017 г. Групата сключва договор за покупко-продажба на акции, с който продава всички свои 140 305 бр. притежавани акции от капитала на дружество Тексим трейдинг АД. Акциите са с номинална стойност 5 лв. всяка и представляват 88.32% от капитала на Тексим трейдинг АД.

През отчетния период Групата е извършвала обичайната си дейност и не е сключвала сделки, които да са от съществено значение за дейността ѝ.

4. Информация за събития и показатели с необичаен за Групата характер, имащи съществено влияние върху дейността му.

През периода не са настъпвали събития с необичаен характер.

5. Сделки, водени извънбалансово.

Групата няма такива сделки.

6. Информация за дялови участия на Групата, за основните му инвестиции в страната и чужбина, както и инвестиции в дялови ценни книжа извън неговата икономическа група и източници/начини на финансиране.

Групата отчита инвестиции в асоциирани предприятия, финансови активи на разположение за продажба и инвестиции, които са държани за търгуване.

7. Информация относно сключените от Групата, в качествата им на заемополучатели, договори за заем:

Подробна информация е оповестена във финансовия отчет.

8. Информация относно сключените от Групата, в качествата им на заемодатели, договори за заем:

Подробна информация е оповестена във финансовия отчет.

9. Информация за използването на средствата от извършена нова емисия ценни книжа през отчетния период

През отчетния период не е извършвана нова емисия ценни книжа.

10. Анализ и оценка на политиката относно управлението на финансовите ресурси с посочване на възможностите за обслужване на задълженията, евентуални заплахи и мерки, които емитентът е предприел или предстои да предприеме с оглед отстраняването им.

Целите и политиките на Групата за управление на капитала, кредитен риск и ликвиден риск са описани в последните годишни финансови отчети.

Ръководството на Групата смята, че тя е добре позиционирана в настоящите икономически обстоятелства. Като цяло, състоянието на Групата е стабилно, въпреки сегашната икономическа среда, и разполага с достатъчно капитал и ликвидност да обслужва своите оперативни дейности и дългове.

11. Оценка на възможностите за реализация на инвестиционните намерения с посочване на размера на разполагаемите средства и отразяване на възможните промени в структурата на финансиране на тази дейност.

В условията на финансова и икономическа криза Групата извършва сериозна преоценка на своите инвестиционни намерения.

- Заводът за преработка на маслодайни култури в гр. Провадия премина успешно изпитанията за натоварване и има Разрешение за експлоатация от Държавната приемателна комисия. Към настоящия момент компанията майка е възложила на международни одиторски компании да презентират завода с цел търсене на потенциален стратегически инвеститор, с който съвместно да го експлоатират. През месец октомври 2017 г. са сключени договори за отдаване под наем на основни производствени цехове и прилежащите им складови стопанства, спомагателни звена и други инсталации, съоръжения и сгради необходими за обслужване на производствената дейност на наемателите. Ръководството счита, че сключените договори с две от водещите компании на българския пазар за производство на масла и горива ще доведе до чувствително увеличаване на резултатите на Дружеството.

Тази крачка е продиктувана от несигурния вътрешен пазар, по-лесен достъп до международните пазари и хеджиране на валутния риск.

12. Информация за настъпили промени през отчетния период в основните принципи за управление на Групата.

През отчетния период не са настъпили промени в основните принципи за управление на Групата.

13. Информация за основните характеристики на системите за контрол, прилагани от Групата при изготвяне на финансовите отчети

Одитът на консолидираните финансови отчети на Групата се извършва в съответствие със специфична рамка за финансова отчетност и с приложимото в България законодателство. Следните обстоятелства се вземат предвид:

- Изготвяне на писмо до ръководството на всеки етап от провеждането на одита;
- Анализ на дейността и предложенията относно оптимизирането на системата за финансова отчетност;
- Оценка и подобряване на системата за вътрешен контрол

Преценката за независимост на одиторите се прави на базата на следните критерии: да не са служители на дружествата в Групата; да не са акционери, които притежават пряко или чрез свързани лица най-малко 25 на сто от гласовете в общото събрание на акционерите на дружеството; да не са свързани с Групата лица; да не са лица, които са в трайни търговски отношения с Групата; да не са членове на управителен или контролен орган, прокуристи или служители на търговско дружество или друго юридическо лице, което е свързано с Групата лице и други.

В съответствие с нормативните изисквания, Дружеството има формиран одитен комитет в състав: Невена Пламенова Илиева – Председател и Северина Стефанова Жилева – член.

В съответствие с разпоредбите на ЗНФО и за осъществяване на своята дейност комитетът е разработил и приел Правилник за дейността си. Съгласно него, основни функции на одитния комитет са:

- Наблюдение на процесите по финансово отчитане в дружеството
- Наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол
- Наблюдение на независимия финансов одит на дружеството
- Наблюдение на ефективността на системата за управление на рисковете
- Преглед на независимостта на регистрирания одитор на дружеството в съответствие с изискванията на закона.

14. Информация за промените в управителните и надзорните органи на дружеството - майка

Към 31 декември 2017 г. дружеството - майка се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров – само заедно.

Към датата на съставяне на финансовия отчет Управителния съвет е в състав:

- Миролюб Панчев Иванов
- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Никола Пеев Мишев

- Йордан Стефанов Йорданов

15. Информация за известните на Групата договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящите акционери.

На Групата не са й известни договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящите акционери.

16. Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства

Към 31 декември 2017 г. Групата няма висящи съдебни административни и арбитражни производства, касаещи задължения или вземания в размер най-малко 10% от капитала.

17. Данни за Директора за връзки с инвеститорите:

Директор за връзки с инвеститорите на дружеството - майка е Снежина Минчева, адрес за кореспонденция: гр. София ул. Стефан Караджа №2, телефон за връзка : +3592/981 21 41, e-mail: syosifova@zarnenihrani.com

18. Друга информация

Съгласно чл. 60 от Закона за счетоводството, Групата е освободена от изготвянето на нефинансова декларация, тъй като ПДНГ АД и неговите дъщерни дружества са включени в консолидирания доклад за дейността на Химимпорт АД, в който, в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството, е представена нефинансова декларация.

IV. ПРОМЕНИ В ЦЕНАТА НА АКЦИИТЕ НА ДРУЖЕСТВОТО – МАЙКА

Акциите на Зърнени Храни България АД се търгуват на Неофициален пазар на акции - Сегмент "Standard" на Българска фондова борса-София АД.

За периода 1 януари 2017 г. – 31 декември 2017 г. цената на една акция варира между 0,320 лв. и 0,418 лв. Борсовият код на дружеството за справки за движението на акциите на електронната страница на „Българска фондова борса” АД е T43.

А.Керезов
/Изпълнителен директор/

Л.Чакъров
/Изпълнителен директор/

21 април 2018 г.

Годишен консолидиран доклад за плащанията към правителства

Групата чрез дъщерното дружество Проучване и добив на нефт и газ АД извършва дейност в добивната промишленост и съгласно чл. 53 и чл. 58 от Закона за счетоводството, Групата има задължение да изготвя и публикува консолидиран доклад за плащанията към правителства, едновременно с консолидирания доклад за дейността си.

Основната си дейност ПДНГ АД осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права по 13 концесионни договора.

Съгласно сключените договори, ПДНГ АД е задължено да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ, като плащането е дължимо до края на месеца следващ съответното шестмесечие.

През 2017 г. ПДНГ АД е заплатило концесионно възнаграждение на Министерство на енергетиката както следва:

- ✓ за второ шестмесечие на 2016 г. – 749 599 лв.;
- ✓ за първо шестмесечие на 2017 г. – 826 654 лв.;

Посочените суми са с включен данък върху добавената стойност и представляват направените плащания от ПДНГ АД през 2017 г., които се различават от начислените суми като разходи на Групата за концесионно възнаграждение.

Към 31.12.2017 г. ПДНГ АД извършва дейности по търсене и проучване на нефт и газ въз основа на издадени от Министерския съвет Разрешения за търсене и проучване на подземни богатства и сключени Договори за търсене и проучване в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

За предоставените права за търсене и проучване в блоковете, ПДНГ АД заплаща годишна такса площ, изчислена съгласно ПМС №284/17.10.2011 г. в сила от 25.10.2011 г. (ПМС №125/1999 г. – отм. ДВ бр.83/25.10.2011 г.) на база реално заета площ.

През 2017 г. ПДНГ АД е платило корпоративен данък в размер на 431 413 лв. и данъци върху разходите в размер на 1 363 лв. по годишна данъчна декларация по чл. 92 от Закона за корпоративното подоходно облагане за 2016 г.

21 април 2018 г.

Консолидиран отчет за финансовото състояние

Активи	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи активи			
Репутация	6	29 858	30 047
Нематериални активи	9	13 234	13 081
Имоти, машини и съоръжения	10	153 212	155 777
Инвестиционни имоти	12	76 936	76 761
Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	5 070	5 024
Дългосрочни финансови активи	15	16 058	18 277
Дългосрочни търговски и други вземания	16	1 780	1 780
Отсрочени данъчни активи	13	1 845	1 739
Нетекущи активи		297 993	302 486
Текущи активи			
Материални запаси	14	20 818	20 028
Краткосрочни финансови активи	15	59 650	66 423
Търговски и други вземания	16	51 153	135 693
Вземания от свързани лица	35	32 373	20 948
Вземания във връзка с данъци върху дохода		75	7
Пари и парични еквиваленти	17	10 719	9 931
Текущи активи		174 788	253 030
Общо активи		472 781	555 516

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Консолидиран отчет за финансовото състояние (продължение)

Собствен капитал и пасиви	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Собствен капитал			
Акционерен капитал	18.1	195 660	195 660
Премииен резерв	18.2	16 113	16 113
Други резерви	18.3	39 891	39 968
Неразпределена печалба		8 574	7 798
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка		260 238	259 539
Неконтролиращо участие		64 733	64 601
Общо собствен капитал		324 971	324 140
Пасиви			
Нетекущи пасиви			
Провизии	19	598	598
Задължения към персонала	20.2	1 761	1 600
Дългосрочни финансови пасиви	21	13 680	18 815
Задължения по финансов лизинг	11.1	2 729	3 582
Търговски и други задължения	22	2 587	3 098
Задължения към свързани лица	35	1 299	2 612
Отсрочени данъчни пасиви	13	14 047	14 215
Нетекущи пасиви		36 701	44 520
Текущи пасиви			
Задължения към персонала	20.2	3 273	3 271
Краткосрочни финансови пасиви	21	47 106	61 426
Задължения по финансов лизинг	11.1	1 097	1 355
Търговски и други задължения	22	24 762	25 943
Задължения към свързани лица	35	34 296	94 427
Задължения за данъци върху дохода		575	434
Текущи пасиви		111 109	186 856
Общо пасиви		147 810	231 376
Общо собствен капитал и пасиви		472 781	555 516

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Консолидиран отчет за печалбата или загубата за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи от продажби	24	96 311	119 143
Други приходи	25	3 142	2 100
(Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи	26	(147)	4 440
Разходи за материали	27	(26 383)	(31 673)
Разходи за външни услуги	28	(7 676)	(10 438)
Разходи за персонала	20.1	(18 783)	(18 521)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционните имоти	12	(53)	(51)
Разходи за амортизация на нефинансови активи	9, 10	(7 499)	(7 809)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи		(34 662)	(46 549)
Капитализирани разходи		2 524	1 436
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство		421	1 048
Други разходи	29	(3 429)	(9 425)
Печалба от оперативна дейност		3 766	3 701
Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал	7	46	21
Финансови разходи	30	(4 954)	(5 157)
Финансови приходи	30	4 887	3 972
Други финансови позиции	31	218	608
Печалба преди данъци		3 963	3 145
Разходи за данъци върху дохода	32	(668)	(990)
Печалба за годината		3 295	2 155
Печалба за годината, отнасяща се до:			
Неконтролиращото участие		2 461	2 125
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		834	30
Доход на акция:		лв.	лв.
Основен доход на акция	33	0,004	0,001

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Консолидиран отчет за всеобхватния доход за годината, приключваща на 31 декември

	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Печалба за годината		3 295	2 155
Друга всеобхватна загуба			
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи	20.2	(237)	(181)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата		23	18
Компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Финансови активи на разположение за продажба:			
- загуби за текущата година		-	(54)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които се рекласифицират в печалбата или загубата	13	-	5
Друга всеобхватна загуба за годината, нетно от данъци		(214)	(212)
Общо всеобхватен доход за годината		3 081	1 943
Общо всеобхватен доход/(всеобхватна загуба), отнасящ се до:			
Неконтролиращото участие		2 394	2 059
Притежателите на собствен капитал на предприятието майка		687	(116)

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиян резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2017 г.	195 660	16 113	39 968	7 798	259 539	64 601	324 140
Дивиденди	-	-	-	-	-	(1 983)	(1 983)
Загуба на контрол	-	-	-	-	-	(271)	(271)
Сделки със собствениците	-	-	-	-	-	(2 254)	(2 254)
Печалба за годината	-	-	-	834	834	2 461	3 295
Друга всеобхватна загуба	-	-	(147)	-	(147)	(67)	(214)
Общо всеобхватен доход за годината	-	-	(147)	834	687	2 394	3 081
Разпределение на печалба към резерви	-	-	161	(161)	-	-	-
Други промени в капитала	-	-	(91)	103	12	(8)	4
Салдо към 31 декември 2017 г.	195 660	16 113	39 891	8 574	260 238	64 733	324 971

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/
Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител
Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Консолидиран отчет за промените в собствения капитал за годината, приключваща на 31 декември (продължение)

Всички суми са представени в '000 лв.	Акционерен капитал	Премиен резерв	Други резерви	Неразпределена печалба	Общо собствен капитал на собствениците на предприятието майка	Неконтролиращо участие	Общо капитал
Салдо към 1 януари 2016 г.	195 660	16 113	39 898	7 834	259 505	64 790	324 295
Дивиденди	-	-	-	-	-	(2 098)	(2 098)
Загуба на контрол	-	-	-	150	150	(150)	-
Сделки със собствениците	-	-	-	150	150	(2 248)	(2 098)
Печалба за годината	-	-	-	30	30	2 125	2 155
Друга всеобхватна загуба	-	-	(146)	-	(146)	(66)	(212)
Общо всеобхватен доход/ (всеобхватна загуба) за годината	-	-	(146)	30	(116)	2 059	1 943
Разпределение на печалба към резерви	-	-	330	(330)	-	-	-
Други промени в капитала	-	-	(114)	114	-	-	-
Салдо към 31 декември 2016 г.	195 660	16 113	39 968	7 798	259 539	64 601	324 140

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Консолидиран отчет за паричните потоци
за годината, приключваща на 31 декември

Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Оперативна дейност		
Постъпления от клиенти	110 573	131 870
Плащания към доставчици	(71 716)	(87 638)
Плащания към персонал и осигурителни институции	(18 539)	(17 655)
Плащания за данъци върху дохода	(659)	(693)
Плащания за други данъци, нетно	(8 044)	(7 566)
Други плащания за оперативна дейност	(2 689)	(4 119)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	8 926	14 199
Инвестиционна дейност		
Придобиване на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи	(3 728)	(3 774)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	13	-
Постъпления от продажба на инвестиционни имоти	-	6 791
Възстановени авансови суми за продажба на дълготрайни активи	-	(1 430)
Плащания за концесионни възнаграждения	(521)	(510)
Постъпления по договори за цесия	3 578	13 135
Плащания по договори за цесия	(926)	(3 454)
Предоставени заеми	(15 380)	(11 348)
Постъпления от предоставени заеми	6 291	4 212
Получени лихви	1 499	2 736
Придобиване на финансови активи	-	(1)
Получени дивиденди	446	52
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(8 728)	6 409
Финансова дейност		
Получени заеми	29 287	14 948
Плащания по получени заеми	(23 030)	(28 695)
Плащания по финансов лизинг	(1 381)	(1 786)
Плащания на лихви	(3 209)	(4 786)
Плащания на дивиденди	(916)	(899)
Други плащания за финансова дейност	(154)	(161)
Нетен паричен поток от финансова дейност	597	(21 379)
Нетна промяна в пари и парични еквиваленти	795	(771)
Пари и парични еквиваленти в началото на годината	17 9 931	10 714
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(7)	(12)
Пари и парични еквиваленти в края на годината	17 10 719	9 931

Съставил: _____
/Снежина Минчева/

Изпълнителен директор: _____
/Александър Керезов/

Изпълнителен директор: _____
/Любомир Чакъров/

Дата: 20 април 2018 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 30 април 2018 г.:

Марий Апостолов
Управител

Гергана Михайлова
Регистриран одитор отговорен за одита

Грант Торнтон ООД
Одиторско дружество

Пояснения към консолидирания финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на „Зърнени храни България” АД и неговите дъщерни дружества (Групата) се състои в:

- производство на растителни масла; производство на биодизел; преработка и добиване на технически масла; добив на суров нефт и природен газ; преработка на нефт и кондензат, производство на нефтени продукти, полимери и синтетични влакна; производство на нисковолтова електроапаратура; преработка и търговия с пластмаси; производство и търговия с полиетиленови изделия;
- търговия със зърно, растителни масла, фармасустанции, ветеринарни препарати, химикали, реактиви, газове, лакобояджийски продукти, пигменти, багрила, изкуствени влакна, петрол, горива, нефтохимически продукти; търговия с лекарства, медицинска апаратура, консумативи, медико-санитарни материали; дистрибуция на торове и препарати за растителна защита и
- услуги по съхранение на зърно, отдаване под наем на недвижими имоти и извършване на пристанищни услуги и други.

Компанията майка „Зърнени храни България” АД с ЕИК 175410085, е регистрирана като акционерно дружество в Софийски градски съд с фирмено дело № 17625/2007 г. Седалището и адресът ѝ на управление е Република България, гр. София, ул. Стефан Караджа № 2.

Акциите на Зърнени храни България АД са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Към 31 декември 2017 г. Зърнени храни България АД има двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет.

Надзорният съвет е в състав:

- Председател – Химимпорт АД, регистрирано по фирмено дело № 2655/1989 г. на Софийски градски съд – представлявано от Иво Каменов Георгиев;
- Заместник председател – ЦКБ Груп ЕАД, регистрирано 2002 г. по описа на Софийски градски съд – представлявано от Тихомир Ангелов Атанасов;
- Северина Стефанова Жилева – член на Надзорния съвет.

Управителният съвет е в състав:

- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Йордан Стефанов Йорданов
- Миролюб Панчев Иванов
- Никола Пеев Мишев

Дружеството се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров само заедно.

Мажоритарен собственик, който изготвя консолидирани финансови отчети на Дружеството е Химимпорт АД. Химимпорт АД е регистрирано на Българска фондова борса София АД.

2. Основа за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет на Групата е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Консолидираният финансов отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на предприятието майка. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2016 г.), освен ако не е посочено друго.

Консолидираният финансов отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Към датата на изготвяне на настоящия консолидиран финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Групата да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Групата ръководството очаква, че Групата има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на консолидирания финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2017 г.

Групата прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2017 г.:

МСС 7 „Отчети за паричните потоци” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

Тези изменения изискват допълнително оповестяване, което ще позволи на ползвателите на финансови отчети да оценят промените в задължения, произтичащи от финансовата дейност. Дружеството категоризира тези промени като промени, произтичащи от парични потоци и непарични промени с допълнителни категории съгласно изискванията на МСС 7 (вж. пояснение 23).

МСС 12 „Данъци върху дохода” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., приет от ЕС

Тези изменения са във връзка с признаването на отсрочени данъчни активи за неизползвани загуби и поясняват как да се отчитат счетоводно отсрочени данъчни активи относно дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Групата

Към датата на одобрение на този финансов отчет са публикувани нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, но не са влезли в сила или не

са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2017 г., и не са били приложени от по-ранна дата от Групата. Информация за тези стандарти и изменения, които имат ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата, е представена по-долу.

Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Групата през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. Нови стандарти, изменения и разяснения, които не са приети или представени по-долу, нямат съществен ефект върху консолидирания финансов отчет на Групата.

МСФО 9 „Финансови инструменти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

МСФО 9 „Финансови инструменти“ заменя МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване”. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането.

Ръководството на Групата е идентифицирало следните области, които са с очакван ефект от прилагането на МСФО 9:

- класификацията и оценяването на финансовите активи на Групата следва да бъдат прегледани на базата на новите критерии, които взимат под внимание договорените парични потоци за активите и бизнес модела, по който те са управлявани. Ръководството държи повечето финансови активи, за да събира съответните парични потоци и оценява видовете парични потоци, за да класифицира правилно финансовите активи.

Ръководството очаква по-голямата част от финансовите активи, държани до падеж, да продължат да бъдат отчитани по амортизирана стойност.

Някои от финансовите активи на разположение за продажба и други финансови активи на обща стойност 15 898 хил. лв. вероятно ще бъдат оценявани по справедлива стойност в печалбата или загубата, тъй като паричните потоци не представляват само плащания на главница и лихви.

Други финансови активи, държани от Групата, включват инструменти на собствения капитал, класифицирани досега като финансови активи на разположение за продажба, които ще се отчитат като финансови активи по справедлива стойност в другия всеобхватен доход;

- обезценка на базата на очакваната загуба следва да бъде призната относно търговските вземания на Групата и инвестициите в активи, класифицирани като държани за продажба и държани до падеж, освен ако те не бъдат класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно новите критерии. За договорни активи, възникнали при прилагането на МСФО 15, и търговски вземания Групата прилага опростен модел за признаване на очакваните загуби за обезценка, тъй като тези активи не съдържат финансова компонент. На базата на извършени до момента изчисления Групата очаква леко увеличение на обезценката на търговски вземания и във връзка с дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност.

- инструментите на собствения капитал няма да могат да бъдат оценявани по себестойност намалена със загуби от обезценка. Вместо това всички тези инвестиции ще бъдат оценявани по справедлива стойност. Промените в справедливата стойност ще бъдат представени в текущата печалба или загуба, освен ако Групата не ги представя без право на отмяна в другия всеобхватен доход. Това ще има ефект върху инвестицията в Пенсионноосигурително дружество "ЦКБ-СИЛА" АД.

Към момента Групата възнамерява да представи промените в справедливата стойност на инвестициите в инструменти на собствения капитал в печалбата или загубата, а не в другия всеобхватен доход.

- ако Групата продължава да избира оценяването на определени финансови пасиви по справедлива стойност, промените в справедливата стойност ще бъдат признати в другия всеобхватен доход до степеня, до която тези промени се отнасят до собствения кредитен риск на Групата.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
МСФО 15 заменя МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“ и свързани с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол. Новият стандарт променя правилата за определяне дали приходите се признават към даден момент или през даден период от време и води до разширяване и подобряване на оповестяванията относно приходите. МСФО 15 е базиран на основен принцип, който изисква дружеството да признава приход по начин, който отразява прехвърлянето на стоки или предоставянето на услуги на клиентите и в размер, който отразява очакваното възнаграждение, което дружеството ще получи в замяна на тези стоки или услуги. Допуска се по-ранното прилагане на стандарта. Дружествата следва да прилагат стандарта ретроспективно за всеки представен предходен период или ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното признаване се отразява в текущия период. Ръководството възнамерява да приложи стандарта ретроспективно, признавайки кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт като промяна в началните салда на неразпределената печалба към датата на първоначално прилагане. Съгласно този метод МСФО 15 ще бъде приложен само към договори, които не са приключили към 1 януари 2018 г. Ръководството е започнало да оценява ефекта от прилагането на този нов стандарт и към момента на одобрение на настоящия отчет е преценило, че не следва да има области, които да бъдат съществено засегнати.

МСФО 16 „Лизинги” в сила от 1 януари 2019 г., приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и 'право за ползване на актив' за почти всички лизингови договори. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, но все още не може да представи количествена информация. Следните действия са предприети, за да се определи ефектът:

- извършва се пълен преглед на всички договори, за да се прецени дали допълнителни договори няма да се считат за лизингови договори съгласно новата дефиниция на МСФО 16;
- решава се кои условия за прилагане да се изберат; или пълно ретроспективно прилагане или частично ретроспективно прилагане (което означава, че сравнителната информация

няма да бъде променяна). Частичното прилагане позволява да не се преценяват текущите договори дали съдържат лизинг и други облекчения. Решението кой подход да се избере е важно, тъй като не може да се промени впоследствие;

- преценяват се настоящите оповестявания относно договори за финансов лизинг и договори за оперативен лизинг, тъй като е вероятно те да са базата за определяне на сумата за капитализиране и да станат активи с право на ползване.
- определя се кое счетоводно опростяване е приложимо към договорите за лизинг и дали ще се използва правото на освобождаване;
- преценяват се допълнителните оповестявания, които се изискват.

КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Разяснението дава насоки как да се отчитат авансови постъпления или плащания съответно на непарични активи или непарични пасиви преди дружеството да е признало свързания с тях актив, разход или приход. Датата на сделката за целите на определяне на обменния курс е датата на първоначалното предплащане за непаричен актив или за пасив по отсрочени приходи. Ако има няколко авансови плащания или постъпления, за всяко отделно плащане се определя дата на сделката.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху консолидираните финансови отчети на Групата:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Предплащания с отрицателно компенсиране, в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменени), датата на влизане в сила все още не е определена, все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- МСС 19 „Доходи на наети лица“ (изменен) – изменения, свиване или уреждане на плана, в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменен) – Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС
- МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 23 “Несигурност относно отчитането на данък върху дохода” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г., приети от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2015-2017 г., все още не са приети от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този консолидиран финансов отчет, са представени по-долу.

Консолидираният финансов отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на отделните видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към консолидирания финансов отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения консолидиран финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на консолидирания финансов отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Групата прие да представя консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в два отчета.

В консолидирания отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Групата:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции в консолидирания финансов отчет; или
- в) прекласифицира позиции в консолидирания финансов отчет

и това има съществен ефект върху информацията в консолидирания отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. База за консолидация

Във финансовия отчет на Групата са консолидирани финансовите отчети на предприятието майка и всички дъщерни предприятия към 31 декември 2017 г. Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на компанията майка. Налице е контрол, когато компанията майка е изложена на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. Всички дъщерни предприятия имат отчетен период, приключващ към 31 декември.

Всички вътрешногрупови сделки и салда се елиминират, включително нереализираните печалби и загуби от трансакции между дружества в Групата. Когато нереализираните загуби от вътрешногрупови продажби на активи се елиминират, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата. Сумите, представени във финансовите отчети на дъщерните предприятия са коригирани, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика, прилагана от Групата.

Печалба или загуба и друг всеобхватен доход на дъщерни предприятия, които са придобити или продадени през годината, се признават от датата на придобиването, или съответно до датата на продажбата им.

Неконтролиращото участие като част от собствения капитал представлява дялът от печалбата или загубата и нетните активи на дъщерното предприятие, които не се притежават от Групата. Общият всеобхватен доход или загуба на дъщерното предприятие се отнася към собствениците на предприятието майка и неконтролиращите участия на базата на техния относителен дял в собствения капитал на дъщерното предприятие.

Ако Групата загуби контрол над дъщерното предприятие, всякаква инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие, се признава по справедлива стойност към датата на загубата на контрол, като промяната в балансовата стойност се отразява в печалбата или загубата. Справедливата стойност на всяка инвестиция, задържана в бившето дъщерно предприятие към датата на загуба на контрол се счита за справедлива стойност при първоначално признаване на финансов актив в съответствие с МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или, където е уместно, за себестойност при първоначално признаване на инвестиция в асоциирано или съвместно контролирано предприятие. В допълнение всички суми, признати в друг всеобхватен доход по отношение на това дъщерно предприятие, се отчитат на същата база, както би било необходимо, ако Групата директно се е била освободила от съответните активи или пасиви (напр. рекласифицирани в печалбата или загубата или отнесени директно в неразпределената печалба съгласно изискванията на съответния МСФО).

Печалбата или загубата от отписването на инвестиция в дъщерно предприятие представлява разликата между i) сумата от справедливата стойност на полученото възнаграждение и справедливата стойност на всяка задържана инвестиция в бившето дъщерно предприятие и ii) балансовата сума на активите (включително репутация) и пасивите на дъщерното предприятие и всякакво неконтролиращо участие.

4.4. Бизнес комбинации

Всички бизнес комбинации се отчитат счетоводно по метода на покупката. Прехвърленото възнаграждение в бизнес комбинация се оценява по справедлива стойност, която се изчислява като сумата от справедливите стойности към датата на придобиване на активите, прехвърлени от придобиващия, поетите от придобиващия задължения към бившите собственици на придобиваното предприятие и капиталовите участия, емитирани от Групата. Прехвърленото възнаграждение включва справедливата стойност на активи или пасиви, възникнали в резултат на възнаграждения под условие. Разходите по придобиването се отчитат в печалбата или загубата в периода на възникването им.

Методът на покупката включва признаване на разграничимите активи и пасиви на придобиваното предприятие, включително условните задължения, независимо дали те са били признати във финансовите отчети на придобиваното предприятие преди бизнес комбинацията. При първоначалното признаване активите и пасивите на придобитото дъщерно предприятие са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната справедлива стойност, която служи като база за последващо оценяване в съответствие със счетоводната политика на Групата.

За всяка бизнес комбинация Групата оценява всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие, което представлява дял от собствения му капитал и дава право на ликвидационен дял, или по справедлива стойност или по пропорционален дял на неконтролиращото участие в разграничимите нетни активи на придобиваното

предприятие. Другите видове неконтролиращо участие се оценяват по справедлива стойност или, ако е приложимо, на база, определена в друг МСФО.

Репутацията се признава след определяне на всички разграничими нематериални активи. Тя представлява превишението на сумата от а) справедливата стойност на прехвърленото възнаграждение към датата на придобиване и б) размера на всяко неконтролиращо участие в придобиваното предприятие и в) в бизнес комбинация, постигната на етапи, справедливата стойност към датата на придобиване на държаното преди капиталово участие на Групата в придобиваното предприятие, над справедливата стойност на разграничимите нетни активи на придобиваното дружество към датата на придобиване. Всяко превишение на справедливата стойност на разграничимите нетни активи над изчислената по-горе сума се признава в печалбата или загубата непосредствено след придобиването.

При бизнес комбинация, постигната на етапи, Групата преоценява държаното преди капиталово участие в придобиваното предприятие по справедлива стойност към датата на придобиване (т.е. към датата на придобиване на контрол) и признава произтичащата печалбата или загубата, ако има такива, в печалбата или загубата. Сумите, признати в другия всеобхватен доход от дялово участие в придобиваното предприятие преди датата на придобиване на контрол, се признават на същата база, както ако Групата се е освободила директно от държаното преди капиталово участие.

Ако първоначалното счетоводно отчитане на бизнес комбинацията не е приключено до края на отчетния период, в който се осъществява комбинацията, Групата отчита провизорни суми за статиите, за които отчитането не е приключило. През периода на оценяване, който не може да надвишава една година от датата на придобиване, Групата коригира със задна дата тези провизорни суми или признава допълнителни активи или пасиви, за да отрази новата получена информация за фактите и обстоятелствата, които са съществували към датата на придобиване и, ако са били известни, щяха да повлияят на оценката на сумите, признати към тази дата.

Всяко възнаграждение под условие, дължимо от придобиващия, се признава по справедлива стойност към датата на придобиване и се включва като част от прехвърленото възнаграждение в замяна на придобиваното предприятие. Последващи промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, което е класифицирано като актив или пасив, се признават в съответствие с изискванията на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ или в печалбата или загубата или като промяна в другия всеобхватен доход. Ако възнаграждението под условие е класифицирано като собствен капитал, то не се преоценява до окончателното му уреждане в собствения капитал. Промени в справедливата стойност на възнаграждението под условие, които представляват провизорни суми през периода на оценяване, се отразяват ретроспективно за сметка на репутацията.

4.5. Сделки с неконтролиращи участия

Промени в дела на Групата в собствения капитал на дъщерно дружество, които не водят до загуба на контрол, се третират като трансакции със собственици на Групата. Отчетните стойности на дела на Групата и на неконтролиращите участия се коригират с цел отразяването на промяната на относителния им дял в капитала на дъщерното дружество. Всяка разлика между сумата, с която са променени неконтролиращите участия, и справедливата стойност на полученото или платено възнаграждение, се признава директно в собствения капитал и се отнася към собствениците на предприятието-майка.

4.6. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Групата е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се признават първоначално по себестойност, а впоследствие се отчитат по метода на собствения капитал. В себестойността на инвестицията се включват разходите по нейното придобиване.

Репутация или корекции в справедливата стойност на дела на Групата в асоциираното предприятие, се включва в стойността на инвестицията.

Всички последващи промени в размера на участието на Групата в собствения капитал на асоциираното предприятие се признават в балансовата стойност на инвестицията. Промени, дължащи се на печалбата или загубата, реализирана от асоциираното предприятие, се отразяват в консолидирания отчет за печалбата или загубата/отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред "Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал". Тези промени включват последваща амортизация или обезценка на определената при придобиването справедлива стойност на активи и пасиви на асоциираното предприятие.

Промените в другия всеобхватен доход на асоциираното предприятие, както и в позиции, признати директно в собствения капитал на асоциираното предприятие, се признават съответно в другия всеобхватен доход или в собствения капитал на Групата. В случаите, в които делът на Групата в реализираните загуби на асоциираното предприятие надвиши размера на участието ѝ в асоциираното предприятие, включително и необезпечените вземания, Групата не признава своя дял в по-нататъшните загуби на асоциираното предприятие, освен ако Групата няма поети договорни или фактически задължения или е извършила плащания от името на асоциираното предприятие. Ако впоследствие асоциираното предприятие реализира печалби, Групата признава своя дял дотолкова, доколкото делът на печалбата надвиши натрупания дял на загубите, които не са били признати по-рано.

Нереализираните печалби и загуби от транзакции между Групата и нейните асоциирани и съвместни предприятия се елиминират до размера на дела на Групата в тези предприятия. Когато се елиминират нереализирани загуби от продажби на активи, съответните активи се тестват за обезценка от гледна точка на Групата.

Сумите, отразени във финансовите отчети на асоциираните предприятия, се преизчисляват, където е необходимо, за да се осигури съответствие със счетоводната политика на Групата.

При загуба на значително влияние над асоциирано дружество Групата оценява и признава всяка запазена инвестиция в него по справедлива стойност. Всяка разлика между балансовата стойност на инвестицията в асоциираното дружество при загуба на значителното влияние и сумата от справедливата стойност на запазеното участие и постъпленията при отписването се признава в печалбата или загубата.

Ако дяловото участие в асоциираното дружество е намалено, но без загуба на значително влияние, само пропорционална част от сумите, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

4.7. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на съответното дружество от Групата по официалния обменен курс към датата на сделката (обявления фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които

възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Функционалната валута на отделните дружества от Групата не е променяна в рамките на отчетния период.

4.8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя оперативните сегменти на базата на основните продукти и услуги, които предлага Групата.

Групата има три основни сегмента – производствена дейност, търговска дейност и услуги.

- „Производствена дейност” включва производство на растителни масла; производство на биодизел; преработка и добиване на технически масла; добив на суров нефт и природен газ; преработка на нефт и кондензат, производство на нефтени продукти, полимери и синтетични влакна; производство на нисковолтова електроапаратура; преработка и търговия с пластмаси; производство и търговия с полиетиленови изделия.
- „Търговска дейност” включва търговия със зърно, растителни масла, фармасубстанции, ветеринарни препарати, химикали, реактиви, газове, лакобояджийски продукти, пигменти, багрила, изкуствени влакна, петрол, горива, нефтохимически продукти; търговия с лекарства, медицинска апаратура, консумативи, медико-санитарни материали; дистрибуция на торове и препарати за растителна защита.
- „Услуги” се формира от услуги по съхранение на зърно, отдаване под наем на недвижими имоти и извършване на пристанищни услуги и други.

Всеки от тези оперативни сегменти се управлява отделно, тъй като за всяка продуктова линия се използват различни технологии, ресурси и маркетингови подходи. Всички сделки между сегментите се осъществяват по цени на съответстващи сделки между независими страни.

При отчитането по сегменти според МСФО 8 „Оперативни сегменти” Групата прилага политика на оценяване, съответстваща на политиката на оценяване, използвана в консолидирания финансов отчет.

Активите на Групата, които не се отнасят директно към дейността на някой от сегментите, не се разпределят по сегменти. През представените отчетни периоди това се отнася предимно за следните активи: вземания във връзка с данъци върху дохода, репутация, отсрочени данъчни активи и инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал.

Финансовите приходи и разходи не се включват в резултатите на оперативните сегменти, които редовно се преглеждат от лицата, отговорни за вземане на оперативни решения.

Не са настъпили промени в методите за оценка, използвани за определяне на печалбата или загубата на сегментите в предходни отчетни периоди. Не се прилага асиметрично разпределение между сегментите.

4.9. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки, продукция и предоставяне на услуги и финансови приходи.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, търговските отстъпки и количествени рабати, направени от Групата.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена.
- Вероятно е икономическите изгоди от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Групата, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.9.1. Продажба на стоки

Продажбата на стоки включва:

- продажба на селскостопански продукти и производните на тях деривати,
- на торове и препарати за растителна защита,
- химикали, резервни части за сондажно оборудване,
- строителни материали,
- горива и стоки в бензиностанциите и други.

Приход се признава, когато Групата е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.9.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Групата, включват услуги по съхранение на зърно, отдаване под наем на недвижими имоти и извършване на пристанищни услуги и други

Приходите от услуги се признават, когато услугите са предоставени в съответствие със степента на завършеност на договора към датата на консолидирания финансов отчет.

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Групата по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.9.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди, различни от приходите от инвестиции в асоциирани предприятия, се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.10. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването.

4.11. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Групата. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми се признават като разход за периода, в който са възникнали, в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”.

Когато са получени заеми без конкретно целево предназначение и те са използвани за придобиването на един отговарящ на условията актив, размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират, се определя чрез прилагане на процент на капитализация към разходите по този актив. Процентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на Групата, които са непогасени през периода, като се изключат заемите, получени специално за целите на придобиване на един отговарящ на условията актив.

4.12. Репутация

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. Вижте пояснение 4.4 за информацията относно първоначалното определяне на репутацията. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Групата (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.17 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

4.13. Други нематериални активи

Други нематериални активи включват софтуер, права върху интелектуална собственост, права върху индустриална собственост, лицензи, активи по проучване и оценка на минерални ресурси и патенти, програмни продукти, сервитутни права и други. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен. При придобиване на нематериален актив в резултат на бизнес комбинация себестойността му е равна на справедливата стойност в деня на придобиването.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с другите нематериални активи след първоначалното им признаване, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени

към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на другите нематериални активи се преценяват от ръководството на Групата към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• Софтуер	2-10 години
• Права върху индустриална собственост	25 години
• Лицензи и патенти	10 години
• Търговски марки	6-7 години
• Други	2-29 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на други нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за другите нематериални активи на Групата е в размер на 700 лв.

4.14. Активи по проучване и оценка на минерални ресурси

Проучването и оценката на минералните ресурси за Групата, се отнася до проучване и оценка на суров нефт и природен газ. След придобиване на право за проучване и оценка, всички разходи свързани с този процес се капитализират първоначално по разходоопределящи звена – конкретен „Блок”.

Групата признава като активи по проучване и оценка всички пряко свързани разходи, доколкото те са свързани със специфични дейности по проучване и оценка, които може да се отнесат директно към точно определена площ за проучване „Блок”, за която Групата е получила права от съответните държавни институции. Такива разходи включват най-малко следните видове:

- Придобиване на права за проучвания;
- Топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания;
- Проучвателни сондажи;
- Вземане на проби за анализ;
- Дейности, свързани с оценяване техническата изпълнимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси.

Всички разходи, направени преди получаването на права за проучване и оценка се отнасят в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Активите по проучване и оценка на минерални ресурси могат да бъдат класифицирани като:

- Разрешения за търсене и проучване, съгласно Закона за подземните богатства и свързаните с тях такси;

- Всички разходи за топографски, геологически, геохимически и геофизични изследвания, проучвателни сондажи, изкопни работи, вземане на проби за анализ и други дейности, свързани с оценяване техническата изгъннимост и търговската приложимост на добиването на минерални ресурси, както и други разходи за проучване и оценка, които са направени за конкретна площ, за която Групата притежава разрешение за проучване. Тези разходи включват и разходите за възнаграждение на персонала, материали и използвано гориво, снабдителни разходи и плащания направени към доставчици.

Разходите по проучване и оценка на минерални ресурси се капитализират и представят като нематериални активи до момента, до който не бъде доказана възможността или невъзможността за техническа изгъннимост и търговска приложимост на минералния ресурс. След доказване на техническа изгъннимост и търговска приложимост на открития минерален ресурс, разходите по проучване и оценка се трансформират към „Имоти, машини и съоръжения”.

Активите по проучване и оценка се преглеждат технически, финансово и на управленско ниво поне веднъж годишно с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности и извличане на ползи от направеното откритие, както и за наличие на индикации за обезценка. В случай че, Групата няма намерение да продължава проучвателните дейности или има индикации за обезценка, разходите се отписват.

Оценяването на активите по проучване и оценка на минерални ресурси при тяхното първоначално признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние е по себестойност. Елементите на себестойността включват операции по проучване и оценяване.

“Операции по проучване” – означава операциите с цел проучване на акумулация от петрол. Това включва, без да се ограничава до, геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи, изучавания и изследвания, както и сондиране, удълбочаване, напускане или обсаждане и перфориране, както и изпитване на търсещи сондажи за откриването на петрол, и покупката, наемането или придобиването на такива суровини, материали, оборудване за тези дейности, каквито могат да бъдат включени в одобрените годишни работни проекти и бюджети.

“Операции по оценяване” – означава работите по оценяване (част от проучването) и работна програма за оценяване, изпълнявана след открития, с цел окунторяване на природния резервоар, към който се отнася откритието по отношение на дебелина и латерално разпространение, и оценяване на извлекаемите количества в него, и следва да включва, без да се ограничава от геоложки, геофизични, фотографски, геохимични и други анализи.

4.15. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Групата да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност на подобни собствени активи на Групата, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

• Сгради	12-50 години
• Машини, съоръжения и съоръжения	2-50 години
• Транспортни средства	4-21 години
• Други	2-23 години

Разходите за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажба на актив от имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за имоти, машини и съоръжения на Групата е в размер на 700 лв.

4.16. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В консолидирания отчет за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Групата, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в консолидирания отчет за печалбата или загубата и други всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.17. Тестове за обезценка на репутация, други нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване на размера на обезценката Групата дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Групата, на което ръководството наблюдава репутацията.

Единиците, генериращи парични потоци, към които е отнесена репутацията, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Групата, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Групата.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Групата ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.18. Инвестиционни имоти

Групата отчита като инвестиционни имоти земя, сгради и трайно прикрепени машини и съоръжения към сградите, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в консолидирания отчет за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати в консолидирания финансов отчет на Групата, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Групата да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Групата отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в консолидирания отчет за печалбата или загубата и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата съответно на ред „Приходи от продажби” и ред „Други разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.9 и пояснение 4.10.

4.19. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Групата стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или са прехвърлени съществените рискове и ползи от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Групата ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията, с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.19.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Групата. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на консолидирания финансов отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи”, „Финансови приходи” или „Други финансови позиции” с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Групата, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Групата спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на консолидирания финансов отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в консолидирания отчет печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чиито изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които или са определени като финансови активи на разположение за продажба, или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Групата включват акции и дялове на различни Дружества. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в консолидирания отчет за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се прекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като прекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови приходи”. Възстановяването на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на загубите от обезценка на дългови финансови инструменти, чието възстановяване се признава в печалбата или загубата, само ако то е обективно свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.19.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Групата включват банкови заеми и овърдрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи” или „Финансови приходи”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Получените заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Групата. Те са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, нетно от разходите по получаването на заемите. Финансови разходи като премия, платима при уреждане на дълга или обратното му изкупуване, и преки разходи по сделката се признават в консолидирания отчет за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход на принципа на начислението, като се използва методът на ефективния лихвен процент или се признават пропорционално на периода, и се прибавят към преносната стойност на финансовия пасив до степента, в която те не се уреждат към края на периода, в който са възникнали.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

4.19.3. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат давани под наем или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в консолидирания отчет за финансово състояние, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Групата. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато Групата получи паричното възнаграждение.

Аналогично, когато Групата взима под наем или купува ценни книжа с ангажимент за обратната им продажба (обратна репо-сделка), но не придобива рисковете и изгодите от собствеността върху тях, сделките се третират като предоставени обезпечени заеми, когато паричното възнаграждение е платено. Ценните книжа не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние. Ценни книжа, взети под наем, не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, освен ако не са продадени на трети лица, при което задължението за обратно изкупуване се признава като търговско задължение по справедлива стойност и последващата печалба или загуба се включва в нетния оперативен резултат.

4.20. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство, продукция и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до

размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Групата определя разходите за материали и стоки, като използва метода среднопретеглена стойност относно зърнени култури, торове и други, разходите за материали и стоки, като използва метода първа входяща – първа изходяща относно нефт и природен газ.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.21. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на консолидирания финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в консолидирания финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Групата и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснение 4.26.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Групата има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.22. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от налични пари в брой и парични средства по банкови сметки.

4.23. Собствен капитал и резерви

Акционерният капитал отразява номиналната стойност на емитираните акции на предприятието майка.

Резервите включват законови резерви, резерви по планове с дефинирани доходи и други резерви формирани от финансов резултат от предходен период, разпределен в резерви след решение на Общото събрание на акционерите.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите на Дружеството майка са включени на ред „Задължения към свързани лица”, а задълженията за дивиденди към акционерите на неконтролиращото участие се включват на ред “Други задължения” в консолидирания отчет за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание акционерите преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на предприятието майка се представят отделно в консолидирания отчет за собствения капитал.

4.24. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Групата отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват наднищи, заплати и социални осигуровки.

Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, при които сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, се определя от неговия стаж и последното му възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Групата, дори ако планът на активите не покрива плана с дефинирани доходи. Планът на активите може да включва активи, специално предназначени за финансирането на дългосрочните задължения по планове с дефинирани доходи, както и определени застрахователни полици.

Задължението, признато в консолидирания отчет за финансовото състояние относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период, намалена със справедливата стойност на активите по плана.

Ръководството на Групата оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Актуерските печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени на ред „Разходи за персонала”.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

Групата не е разработвала и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Групата очаква да изплати.

4.25. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Групата и сумата на задължението може да бъде надеждно оценена. Възможно е да съществува несигурност относно срочността или сумата на изходящия паричен поток. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред засегнатите лица. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, включително свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, които Групата със сигурност ще получи, се признават като отделен актив. Възможно е този актив да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат в края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава, освен ако не става въпрос за бизнес комбинация (вж. пояснение 4.4). При бизнес комбинация условните задължения се признават при разпределянето на цената на придобиване към активите и пасивите, придобити в бизнес комбинацията. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.26. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Групата, които оказват най-съществено влияние върху консолидирания финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.27.

4.26.1. Приходи

Групата е обвързана с продължителен договор за отдаване под наем на недвижими имоти. Частта от наемната цена, свързана с договора за наем, се отчита като приход за бъдещи периоди и се признава като текущ приход през периода, в който са били отдадени недвижимите имоти.

4.26.2. Инвестиция, отчитана по метода на собствения капитал - Паракходство Българско речно плаване АД

Притежаваната инвестиция в Дружество Паракходство Българско речно плаване АД е класифицирана като асоциирано предприятие на Групата, въпреки че тя притежава само 1,20% от правата на глас на база притежаван брой акции от капитала му. Чрез участието на своето ръководство в прекия управителен орган на Паракходство Българско речно плаване АД, Групата може да окаже значително влияние върху оперативните решения на същото. Поради тази причина ръководството е стигнало до заключението, че Групата има практическата възможност да влияе върху съответните дейности на дружеството и затова е налице значително влияние.

4.26.3. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг” ръководството класифицира лизинговите договори за машини и транспортни средства като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.26.4. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай въз основа на специфичните факти и обстоятелства.

4.27. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на консолидирания финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.27.1. Бизнес комбинации

При първоначалното им признаване активите и пасивите на придобития бизнес са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние с тяхната справедлива стойност. При изчисляване на справедливата стойност ръководството използва оценки на бъдещите парични потоци и дисконтовите фактори, които обаче могат да се различават от действителните резултати. Всички промени в оценката след първоначалното признаване биха се отразили върху стойността на репутацията.

4.27.2. Материални запаси

Резервните части и принадлежности за техническо обслужване и текущ ремонт обикновено се отчитат като материални запаси и се признават в печалбата или загубата в момента на влагането им. Основните резервни части и резервно оборудване обаче се считат за имоти, машини и съоръжения, когато предприятието очаква да ги използва през повече от един период. По същия начин ако резервните части и принадлежностите за техническо обслужване и текущ ремонт могат да се използват само във връзка с отделен имот, машина и съоръжение, те се отчитат като имоти, машини и съоръжения.

При прилагане на критериите за признаване към специфичните обстоятелства на дадено предприятие е необходимо да се използва преценка. Може да е уместно да се обединят поотделно незначителни позиции, за да се приложат към съвкупната им стойност.

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 20 818 хил. лв. (2016 г.: 20 028 лв.) се влияе от промените в търсенето на пазара.

4.27.3. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2017 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Групата. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснение 9 и пояснение 10. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.27.4. Обезценка на нефинансови активи и репутация

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Групата изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни

корекции в активите на Групата през следващата отчетна година. Анализ на необезценените и просрочени вземания е представен в пояснение 40.2.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.27.5. Обезценка на кредити и вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави в края на всеки отчетен период. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране в едногодишен период, подлежат на анализ по отделни контрагенти и в зависимост от конкретните обстоятелства, постигнати договорености за плащане и други фактори и обстоятелства, се установява частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на вземането се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход като загуба от обезценка.

На база анализ за всеки конкретен случай, ръководството на Дружеството е идентифицирало вземания, за които има висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще и съответно те са били обезценени.

4.27.6. Справедлива стойност на финансовите инструменти

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти при липса на котирани цени на активен пазар. Подробностите относно използваните предположения са представени в поясненията за финансови активи и пасиви. При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден финансов инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

4.27.7. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи се базира на статистически показатели за инфлация, разходи за здравно обслужване и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Групата бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на висококачествени корпоративни облигации, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения. Несигурност в приблизителната оценка съществува особено по отношение на актюерските допускания, която може да варира значително в бъдещите оценки на стойността на задълженията за изплащане на дефинирани доходи.

4.27.8. Провизии

Групата начислява провизии за „Фонд за напускане” по концесионни договори. При определяне на размера на провизиите за „Фонд за напускане” Ръководството използва в най-висока степен актуални данни и предположения. Тези оценки обаче могат да се

различават от действителните задължения, които биха били възникнали при прекратяване на концесионните договори.

5. База за консолидация

5.1. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерните предприятия, включени в консолидацията, са както следва:

Име на дъщерното предприятие	Основна дейност	участие	участие
		% 2017	% 2016
Проучване и добив на нефт и газ АД	Добив на пр. ресурси	51.22	51.22
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	Производство	100	100
Асенова крепост АД	Търговия	68.85	68.85
Порт Балчик АД	Пристанищни услуги	67	67
Химимпорт фарма АД	Търговия	68	68
Булхимтрейд ООД	Търговия	66	66
Рабър трейд ООД	Търговия	60	60
Арис 2003 ЕООД	Търговия	100	100
Химцелтекс ЕООД	Търговия	100	100
Зърнени храни Грейн ЕООД	Търговия	100	100
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	Софтуер услуги	100	100
Българска Петролна Рафинерия ЕООД	Производство	51	51
ПДНГ – Сервиз ЕООД	Търговия	51	51
Химойл БГ ЕООД	Търговия	51	51
Голф Шабла АД	Услуги	33	33
Издателство Геология и Минерални Ресурси ООД	Издателска дейност	36	36
Ситняково проджект истейт ЕООД	Услуги	51	51
АК Пластик ООД	Производство	68.85	68.85
Асела АД	Производство	35.21	35.21
Тексим трейдинг АД	Търговия	-	88.32

Всяка акция или дял от притежавания капитал в дъщерно дружество, дава право на глас в общото събрание на акционерите/съдружниците на съответното дружество.

Име на дъщерното предприятие	Дял на участието и правата на глас на НКУ		Общ всеобхватен доход, разпределен на НКУ	
	2017 %	2016 %	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Икономическа Група „Проучване и добив на нефт и газ АД“	48.78	48.78	1 676	1 803
Икономическа група „Асенова крепост АД“	31.16	31.16	(12)	(73)
Порт Балчик АД	33	33	138	(22)
Химимпорт фарма АД	32	32	574	316
Тексим трейдинг АД	-	11.68	(1)	3
Булхимтрейд ООД	34	34	22	52
Рабър трейд ООД	40	40	(3)	(20)
			2 394	2 059

Икономическа група „Проучване и добив на нефт и газ“ включва следните дружества: Проучване и добив на нефт и газ АД, Българска Петролна Рафинерия ЕООД, ПДНГ – Сервиз ЕООД, Химойл БГ ЕООД, Голф Шабла АД, Издателство Геология и Минерални Ресурси ООД и Ситняково продажкт истейт ЕООД.

Икономическата група „Асенова крепост“ включва дружествата Асенова Крепост АД, Асела АД и АК Пластик ООД.

Икономическата група „Химцелтекс ЕООД“ включва дружества Химцелтекс ЕООД и Арис 2003 ЕООД.

През 2017 г. е разпределен дивидент на неконтролиращото участие в размер на 1 983 хил. лв. (2016 г.: 2 098 хил. лв.).

По-долу е представена обобщена финансова информация за Групата преди вътрешногрупови елиминации:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи активи	442 559	448 223
Текущи активи	256 624	324 840
Общо активи	699 183	773 063
Нетекущи пасиви	36 701	44 520
Текущи пасиви	192 520	258 122
Общо пасиви	229 221	302 642
Собствен капитал, отнасящ се до собствениците на предприятието майка	405 229	405 640
Неконтролиращо участие	64 733	64 781
Приходи	105 587	136 724
Печалба за годината, отнасяща се до собствениците на предприятието майка	3 892	2 125
Печалба за годината, отнасяща се до неконтролиращото участие	2 461	2 334
Печалба за годината	6 353	4 459
Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се до собствениците на предприятието майка	3 745	2 188
Общ всеобхватен доход за годината, отнасящ се до неконтролиращото участие	2 394	2 059
Общо всеобхватен доход за годината	6 139	4 247
Нетни парични потоци от оперативна дейност	9 049	14 343
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(23 577)	(3 291)
Нетни парични потоци от финансова дейност	15 323	(11 823)
Нетен паричен поток	795	(771)

5.2. Продажба на Тексим трейдинг АД през 2017 г.

На 1 август 2017 г. е сключен договор за покупко – продажба на акции от капитала на дъщерно дружество Тексим трейдинг АД. Продадени са всички притежавани от Групата 140 305 броя акции, представляващи 88,32 % от регистрирания капитал на Дружеството.

6. Репутация

Нетната балансова стойност на репутацията може да бъде анализирана, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Балансова стойност		
Салдо към 1 януари	30 047	30 047
Отписана репутация през годината	(189)	-
Балансова стойност към 31 декември	29 858	30 047

За целите на годишния тест за обезценка репутацията се разпределя към следните единици, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от бизнес комбинациите, при които е възникнала репутацията:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Проучване и добив на нефт и газ АД	14 698	14 698
Зърнени храни България АД	7 202	7 202
Асенова крепост АД	5 350	5 350
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	1 094	1 094
Химцелтекс ООД	603	603
Химимпорт фарма АД	548	548
Булхимтрейд ООД	232	232
Порт Балчик АД	111	111
Рабър трейд ООД	12	12
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	8	8
Тексим трейдинг АД	-	189
Разпределение на репутацията към 31 декември	29 858	30 047

7. Инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал

Към 31 декември Дружеството притежава следните инвестиции, които се отчитат по метода на собствения капитал:

Име на дружеството	2017 ‘000 лв.	участие %	2016 ‘000 лв.	участие %
Параходство Българско речно плаване АД	3 862	1,20	3 859	1,20
Добрички панаир АД	707	39,98	697	39,98
Каварна газ ООД	501	35	468	35
	5 070		5 024	

Обобщена финансова информация за асоциираните предприятия може да бъде представена, както следва:

	Активи	Пасиви	Приходи	Печалба	Дял от печалбата
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
31 декември 2017 г.	93 982	(16 948)	14 507	363	46
31 декември 2016 г.	92 794	(15 922)	16 474	1 354	21

Справедливата стойност на акциите в Параходство Българско Речно Плаване АД, определена по борсови цени, е в размер на 267 хил. лв. към отчетната дата (2016 г.: 285 хил. лв.).

Акциите на Добрички панаир АД и Каварна газ ООД не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина справедливата им стойност не може да бъде установена надеждно.

Полагащият се дял от печалбата в общ размер на 46 хил. лв. (2016 г.: 21 хил. лв.) е включен на ред „Печалба от инвестиции, отчитани по метода на собствения капитал” в консолидирания отчет за печалбата или загубата.

Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

Всички трансфери на парични средства към Групата, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на предприятията. През 2017 г. Групата не е получавала дивиденди. През 2016 г. Групата е получила дивидент на стойност 5 хил. лв. от Добрички панаир АД.

8. Отчитане по сегменти

Ръководството определя към настоящия момент следните продуктови линии на Групата като оперативни сегменти, както е описано в пояснение 4.8: производство, търговия и услуги. Тези оперативни сегменти се наблюдават от ръководството, отговорно за вземане на главните оперативни решения на базата на коригираните оперативни резултати на сегментите.

Информацията за отделните сегменти може да бъде анализирана за представените отчетни периоди, както следва:

	Производство	Търговия	Услуги	Междусегментни сделки	Общо
	2017 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.	2017 ‘000 лв.
Приходи	59 899	42 616	3 072	(6 281)	99 306
Приходи от клиенти	59 899	42 616	3 072	(6 281)	99 306
Оперативни разходи на сегмента	(60 660)	(5 880)	(1 502)	4 272	(63 770)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционните имоти	-	(53)	-	-	(53)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(269)	(35 562)	(1 075)	2 244	(34 662)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	458	-	-	(37)	421
Капитализирани разходи и други суми с корективен характер	2 524	-	-	-	2 524
Оперативна печалба на сегмента	1 952	1 121	495	198	3 766
Активи на сегмента	265 290	235 349	18 992	(46 850)	472 781

	Производство	Търговия	Услуги	Междусегментни сделки	Общо
	2016 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи	79 509	55 131	2 084	(11 041)	125 683
Приходи от клиенти	79 509	55 131	2 084	(11 041)	125 683
Оперативни разходи на сегмента	(76 095)	(5 284)	(1 670)	5 183	(77 866)
Промяна в справедливата стойност на инвестиционните имоти	-	(51)	-	-	(51)
Себестойност на продадените стоки и други текущи активи	(2 403)	(49 176)	(646)	5 676	(46 549)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършеното производство	1 068	-	-	(20)	1 048
Капитализирани разходи и други суми с корективен характер	1 436	-	-	-	1 436
Оперативна печалба/(загуба) на сегмента	3 515	620	(232)	(202)	3 701
Активи на сегмента	261 961	311 997	18 496	(36 938)	555 516

Общата сума на приходите, оперативната печалба и активите на отделните сегменти са равнени със съответните позиции в консолидирания финансов отчет на Групата, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи		
Общо приходи на сегменти	105 587	136 724
Елиминирание на междусегментни приходи	(6 281)	(11 041)
Приходи на Групата	99 306	125 683

Печалба		
Оперативна печалба на сегментите	3 568	3 903
Елиминирание на печалбата от сделки между сегментите	198	(202)
Оперативна печалба на Групата	3 766	3 701

Дял от финансовия резултат на инвестиции отчитани по метода на собствения капитал	46	21
Финансови разходи	(4 954)	(5 157)
Финансови приходи	4 887	3 972
Други финансови позиции	218	608
Печалба на Групата преди данъци	3 963	3 145

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Активи		
Общо активи на сегментите	519 631	592 454
Неразпределяеми активи	179 552	180 609
Елиминации	(226 402)	(217 547)
Активи на Групата	472 781	555 516

През представените отчетни периоди неразпределените оперативни разходи се състоят от: вземания във връзка с данъци върху дохода, репутация, отсрочени данъчни активи и инвестиции в асоциирани предприятия по метода на собствения капитал.

Приходите на Групата могат да бъдат анализирани както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи от продажби	96 311	119 143
Други приходи	3 142	2 100
Печалба от продажба на нетекущи активи	(147)	4 440
Общо приходи на Групата	99 306	125 683

9. Нематериални активи

Нематериалните активи на Групата включват софтуер, права върху интелектуална собственост, права върху индустриална собственост, лицензи, патенти и др. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Софтуер	Търговски марки	Права върху индустриална собственост	Лицензи и патенти	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност						
Салдо към 1 януари 2017 г.	498	226	370	54	13 288	14 436
Новопридобити активи, закупени	-	-	-	-	270	270
Отписани активи	-	-	-	(5)	-	(5)
Салдо към 31 декември 2017 г.	498	226	370	49	13 558	14 701
Амортизация						
Салдо към 1 януари 2017 г.	(225)	(226)	(113)	(50)	(741)	(1 355)
Амортизация	(13)	-	-	(4)	(100)	(117)
Амортизация на отписани активи	-	-	-	5	-	5
Салдо към 31 декември 2017 г.	(238)	(226)	(113)	(49)	(841)	(1 467)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	260	-	257	-	12 717	13 234

Брутна балансова стойност

Салдо към 1 януари 2016 г.

Новопридобити активи, закупени

Отписани активи

Салдо към 31 декември 2016 г.

Амортизация

Салдо към 1 януари 2016 г.

Амортизация

Амортизация на отписани активи

Салдо към 31 декември 2016 г.

Балансова стойност към 31 декември 2016 г.

Софтуер	Търговски марки	Права върху индустриална собственост	Лицензи и патенти	Други	Общо
'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
502	226	370	54	19 831	20 983
-	-	-	-	1 014	1 014
(4)	-	-	-	(7 557)	(7 561)
498	226	370	54	13 288	14 436
(206)	(226)	(113)	(42)	(636)	(1 223)
(23)	-	-	(8)	(105)	(136)
4	-	-	-	-	4
(225)	(226)	(113)	(50)	(741)	(1 355)
273	-	257	4	12 547	13 081

В групата „Други” нематериални активи са отчетени разходи за придобиване на нематериални активи и разходи по проучване и оценка на минерални ресурси. Разходите по проучване и оценка се състоят от предоставени права и капитализирани разходи по проучване и оценка.

Към 31.12.2017 г. са капитализирани разходи за проучване и оценка в Блок 1-12 Кнежа и Блок 1-17 Овча могила в размер на 11 630 хил. лв. (2016 г.: 11 371 хил. лв.).

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Блок 1-12 Кнежа	7 774	7 538
Блок 1-17 Овча могила	3 856	3 833
	11 630	11 371

Към края на отчетния период ръководството е направило технически и финансов преглед на активите по проучване и оценка с цел потвърждаване на намерението за продължаване на проучвателните дейности.

През 2017 г. не са установени индикации за обезценка. (2016 г.: 5 052 хил. лв.)

Правата върху индустриална собственост включват еднократно концесионно възнаграждение по Договор за концесия с оставащ полезен живот от 16 години.

Всички разходи за амортизация се включени в консолидирания отчет за доходите на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Групата не е заложила нематериални активи като обезпечения по кредити или други задължения.

10. Имоти машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията на Групата включват земя, сгради, машини, съоръжения и оборудване, транспортни средства, разходи и аванси за придобиване на ДМА и други. Балансовата им стойност може да бъде анализирана както следва:

	Земя	Сгради	Машини съоръжения и оборудване	Резервни части	Транс- портни средства	Други	Разходи и аванси за придобиване на ДМА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2017 г.	8 554	17 918	129 723	388	2 396	16 215	18 308	193 502
Новопридобити активи	-	376	1 454	89	118	937	3 886	6 860
Отписани активи	-	-	(1 852)	(248)	(19)	(346)	(1 508)	(3 973)
Вътрешен трансфер на активи	-	8 471	4 837	-	-	-	(13 308)	-
Салдо към 31 декември 2017 г.	8 554	26 765	134 162	229	2 495	16 806	7 378	196 389
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2017 г.	-	(2 477)	(27 604)	-	(1 460)	(6 184)	-	(37 725)
Амортизация на отписани активи	-	-	1 564	-	20	346	-	1 930
Амортизация за периода	-	(380)	(4 590)	-	(254)	(2 158)	-	(7 382)
Салдо към 31 декември 2017 г.	-	(2 857)	(30 630)	-	(1 694)	(7 996)	-	(43 177)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	8 554	23 908	103 532	229	801	8 810	7 378	153 212

	Земя	Сгради	Машини съоръжения и оборудване	Резервни части	Транс- портни средства	Други	Разходи и аванси за придобиване на ДМА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност								
Салдо към 1 януари 2016 г.	9 964	18 567	103 284	430	2 447	13 687	40 381	188 760
Новопридобити активи	-	20	1 037	147	27	2 520	5 418	9 169
Отписани активи	(1 410)	(669)	(445)	(189)	(78)	(2)	(1 634)	(4 427)
Вътрешен трансфер на активи	-	-	25 847	-	-	10	(25 857)	-
Салдо към 31 декември 2016 г.	8 554	17 918	129 723	388	2 396	16 215	18 308	193 502
Амортизация								
Салдо към 1 януари 2016 г.	-	(2 370)	(23 222)	-	(1 204)	(4 016)	-	(30 812)
Амортизация на отписани активи	-	266	436	-	56	2	-	760
Амортизация за периода	-	(373)	(4 818)	-	(312)	(2 170)	-	(7 673)
Салдо към 31 декември 2016 г.	-	(2 477)	(27 604)	-	(1 460)	(6 184)	-	(37 725)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	8 554	15 441	102 119	388	936	10 031	18 308	155 777

Всички разходи за амортизация са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

През 2017 г. е приключен строежа и е въведена в експлоатация производствена сграда намираща се в База Шабла - Ремонтна работилница, автомивка, гаражи и битови помещения на стойност 373 хил. лв. През годината са закупени активи представляващи оборудване за Концесионните находища в ПДНГ АД, два броя леки автомобили и полуремарке – цистерна. Извършен е капитален ремонт на добивни сондажи на обща стойност 927 хил. лв.

През 2017 г. Групата е капитализирала разходи за заеми в стойността на разходите за придобиване на нетекущи активи в размер на 546 хил. лв. (2016 г.: 829 хил. лв.), начислени във връзка с получено финансиране за изграждане на масло-екстракционния цех и привеждането му в работно състояние.

Към 31 декември 2017 г. Групата отчита предоставени аванси за придобиване на дълготрайни активи в размер на 44 хил. лв. (2016 г.: 374 хил. лв.), които са включени в „Разходи и аванси за придобиване на ДМА”.

Към 31 декември 2017 г. Ръководството е извършило тестове за обезценка на отделните позиции от притежаваните имоти, машини и съоръжения и не са открити основания за отчитане на обезценка към тази дата.

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията, заложили като обезпечение по заеми (виж пояснение 21) е представена както следва:

	Земя Сгради		Машини и съоръжения		Активи в процес на придобиване	Други	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
31 декември 2017 г.	509	15 191	60 917	208	1		76 826
31 декември 2016 г.	509	10 009	58 431	3 348	1		72 298

11. Лизинг

11.1. Финансов лизинг като лизингополучател

През 2017 г. Групата е придобила по договор за финансов лизинг лек автомобил. Нетната балансова стойност на актива, придобит по договор за финансов лизинг, възлиза на 21 хил. лв. Активът е включен в група „Транспортни средства”.

.Задълженията по финансов лизинг възникват по следните по-съществени договори:

- Договор от 23.09.2015 г. с Еуратек Финанс АД за лек автомобил Шкода Супърб. Срокът на договора е 36 месеца. Към 31.12.2017 г. всички вноски по лизинга са изплатени.
- Договор с Мобилтел ЕАД за мобилен телефон на стойност 2 хил. лв.
- Договор № 2014/425а/03.06.2014 г. с IRC GmbH за разтоварач на силози Walinga 6614. Срокът на договора е 60 месеца.

- Договор № L-14-2063/08.09.2014 г. с Дойче лизинг България ЕАД за трактор Zetor модел Forterra 135. Срокът на договора е с продължителност 60 месеца. В месечните лизингови вноски е включена годишна лихва в размер на тримесечен EURIBOR плюс лихвена надбавка от 380 пункта, но не по-малко от 3,99%.
- договор за финансов лизинг № BG-2004-M-00014 от 03 август 2004 г. с Ерсте груп България ЕООД за покупка на актив от групата на „Машини, съоръжения и оборудване”. Задълженията за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи придобити при условията на финансов лизинг.
- договори за финансов лизинг с Прайм Лизинг ЕООД (предпшно наименование Ерсте Груп Иморент България ЕООД) за покупка на апаратура за сондиране - модел AC Ideal Rig System, Сондажни инструменти, 3-осно и 6-осно полуремарке GOLDHOFER, Превентори, Комплект аварийни инструменти, Оборудване за ядрово сондиране, Стабилизатори за сондиране и Седлови влекач Мерцедес Бенц.
- Договор с Лизинг финанс ЕАД за финансов лизинг на машина за производство на чували GUNTER AB 2000. Срокът на договора е до 30 ноември 2019 г.
- Договор за лизинг на автомобил с Евролийз ауто ЕАД с краен срок на издължаване 10 април 2018 г.

Нетната балансова стойност на активите придобити по договори за финансов лизинг е 16 182 хил. лв. към 31 декември 2017 г. (2016 г.: 16 575 хил. лв.). Активите се включени в групи „Машини, съоръжения и оборудване” и „Транспортни средства” от имоти, машини и съоръжения.

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
31 декември 2017 г.			
Лизингови плащания	1 224	2 881	4 105
Дисконтиране	(127)	(152)	(279)
Нетна настояща стойност	1 097	2 729	3 826
31 декември 2016 г.			
Лизингови плащания	1 509	3 848	5 357
Дисконтиране	(154)	(266)	(420)
Нетна настояща стойност	1 355	3 582	4 937

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват разходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Групата.

11.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Групата са както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания			
	До 1 година	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Към 31 декември 2017 г.	222	283	144	649
Към 31 декември 2016 г.	227	131	-	358

Лизинговите плащания признати като разход за периода са 1 917 хил. лв. (2016 г.: 826 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран тъй като всички активи придобити по договори за оперативен лизинг се използват само от Групата.

Към 31 декември 2017 г. Групата има сключени договори за наем като наемател на офис помещения, паркови места, автомобили, търговски обекти, бензиностанция, газостанция и обслужваща сграда и други имоти. Договореният срок по лизинговите договори варира между 12 и 168 месеца от датата на сключване. Договорите за оперативен лизинг на Групата не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

11.3. Оперативен лизинг като лизингодател

Групата отдава недвижими и движими имоти от групата на имоти, машини, и съоръжения, транспортни средства по договори за оперативен лизинг.

	Бъдещи минимални постъпления до 1 година
	‘000 лв.
Към 31 декември 2017 г.	19
Към 31 декември 2016 г.	15

Приходите от наеми за 2017 г. възлизащи на 577 хил. лв. (2016 г.: 212 хил. лв.) са включени в консолидирания отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от продажби”. Не са признавани условни наеми.

Към 31 декември 2017 г. Групата има сключени договори за наем като наемодател на зърнобази, покривни пространства, помещения в имоти и други.

Бъдещите минимални плащания по някои договори за оперативен лизинг не могат да бъдат прогнозирани, защото договореното възнаграждение е променливо на база вход/изход на материални запаси. Към 31 декември 2017 г. някои от наемните суми са предплатени за срока на договорите.

12. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Групата включват земя, сгради и машини и съоръжения трайно прикрепени към сградите, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

През 2017 г. са извършени оценки от независим оценител за определяне справедлива стойност на активите. В резултат на това е отчетена обезценка в размер на 53 хил. лв. (2016 г.: 51 хил. лв.).

Промените в балансовите стойности представени в консолидирания отчет за финансовото състояние могат да бъдат обобщени както следва:

	‘000 лв.
Балансова стойност към 1 януари 2016 г.	76 798
Новопридобити активи:	
- чрез покупка	14
Отписани активи	-
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(51)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	76 761
Новопридобити активи:	
- чрез покупка	515
Отписани активи	(287)
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(53)
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	76 936

Справедливата стойност на инвестиционните имоти към 31 декември 2017 г. е определена посредством оценка от лицензиран оценител „Брайт консулт“ ООД и се основава на следните подходи и методи: метод на пазарните аналози - за терените; метод на вещната стойност – за недвижимата собственост; и метод на амортизираната възстановителна стойност - за машините и съоръженията.

Същността на метода на пазарните аналози, използван за оценка на земята се състои в определяне стойността на оценявания обект на базата на достигнатите пазарни цени на аналогични обекти към момента на оценката. Същността на метода за оценка по вещната стойност за недвижими имоти- сграден фонд, се заключава в извеждане на справедливата пазарна стойност на база производствени разходи (разходи за строителство) за единица обем или площ, коригирани в съответствие с ценовата конюнктура и отчитане на фактическото им състояние към датата на оценката. Прилагането на метода на амортизираната възстановителна стойност за машините и съоръженията е свързано с определяне на следните величини: метод за определяне на пазарната цена по разходи за придобиване и метод за определяне на пазарната цена по аналог.

Оценяване по справедлива стойност на нефинансови активи

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2017 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2017 г.

Балансова стойност на активите по местонахождение по обекти

Ниво 3

‘000 лв.

Добрич	19 437
Балчик	11 195
Кардам	7 536
Тервел	6 614
Карапелит	5 640
Вълчи дол	5 573
Крушари	4 702
Стралджа	2 723
Долно Церовене	2 230
Бургас	2 047
Генерал Колево	2 038
Две могили	2 030
Ловеч	1 887
Нова Камена	1 582
Русе	929
Други	773
	76 936

31 декември 2016 г.

Балансова стойност на активите по местонахождение по обекти

Ниво 3

‘000 лв.

Добрич	19 420
Балчик	10 700
Кардам	7 541
Тервел	6 620
Карапелит	5 644
Вълчи дол	5 576
Крушари	4 707
Стралджа	2 729
Долно Церовене	2 232
Бургас	2 048
Генерал Колево	2 040
Две могили	2 035
Ловеч	1 888
Нова Камена	1 583
Русе	929
Банско	288
Други	781
	76 761

Балансовата стойност на инвестиционните имоти, заложені като обезпечение по собствени задължения, е представена, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност				
31 декември 2017 г.	23 000	20 123	12 986	56 109
31 декември 2016 г.	25 996	25 410	17 624	69 030

Групата отдава инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми за 2017 г., възлизащи на 923 хил. лв. (2016 г.: 845 хил. лв.), са включени в отчета за печалбата или загубата на ред „Приходи от нефинансова дейност”. Не са признавани условни наеми.

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления			
	До 1	От 1 до 5	Над 5	Общо
	година	години	години	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Към 31 декември 2017 г.	514	391	45	950
Към 31 декември 2016 г.	667	753	77	1 497

Към 31 декември 2017 г. Групата има следните сключени договори за наем като наемодател на зърнобази и покривни площи. Договорените наемни цени варират между 25 лв. и 24 хил. лв. в зависимост от наетата площ и местонахождението на актива отдаден под наем. Към 31 декември 2017 г. предплатените суми по договори за наем са 104 хил. лв. (2016 г.: 150 лв.).

- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 03.01.2013 г. за ползване на покривни пространства със срок 03.01.2023 г.;
- Договор от 1.06.2016 г. с Клас олно ООД за наем на зърнобаза в с. Карапелит. Крайният срок на договора е 1 юни 2018 г.;
- Договор за наем с БТК АД и споразумение от 19.11.2015 г. за ползване на покривни пространства със срок 19.11.2025 г.;
- Договор за наем с Агропласмент 92 - В АД от 01.08.2016 г. за наем на зърнобаза в с. Генерал Колево. Крайният срок на договора е 01.08.2021 г.;
- Договор за наем с Приста комерс ЕООД от 01.11.2013 г. за наем на зърнобаза в гр. Русе. Крайният срок на договора е 31.10.2021 г.

Преките оперативни разходи, свързани с инвестиционните имоти на Групата, са в размер на 312 хил. лв. (2016 г.: 313 хил. лв.).

13. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2017	Признати в друг всеобхватен доход	Промени в резултат на бизнес-комбинация	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2017
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	8 189	(14)	-	(51)	8 124
Инвестиции в дъщерни дружества	5 794	-	-	22	5 816
Финансови активи	232	-	(133)	8	107
Търговски и други вземания	(448)	-	-	11	(437)
Задължения към персонала	(302)	(23)	-	(30)	(355)
Финансови пасиви	(19)	-	-	2	(17)
Други провизии	(61)	-	-	1	(60)
Неизползвани данъчни загуби	(909)	-	5	(72)	(976)
	12 476	(37)	(128)	(109)	12 202
Признати като:					
Отсрочени данъчни активи	(1 739)				(1 845)
Отсрочени данъчни пасиви	14 215				14 047
Нетно отсрочени данъчни пасиви	12 476				12 202

Отсрочените данъци за сравнителния период 2016 г. могат да бъдат обобщени както следва:

Отсрочени данъчни пасиви/(активи)	1 януари 2016	Признати в друг всеобхватен доход	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2016
	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.	'000 лв.
Имоти, машини и съоръжения	8 070	-	119	8 189
Инвестиции в дъщерни дружества	5 792	-	2	5 794
Финансови активи	165	-	67	232
Търговски и други вземания	(454)	-	6	(448)
Задължения към персонала	(273)	(18)	(11)	(302)
Финансови пасиви	(15)	(5)	1	(19)
Други провизии	(60)	-	(1)	(61)
Лихви слаба капитализация	(545)	-	545	-
Неизползвани данъчни загуби	(608)	-	(301)	(909)
	12 072	(23)	427	12 476
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(1 955)			(1 739)
Отсрочени данъчни пасиви	14 027			14 215
Нетно отсрочени данъчни пасиви	12 072			12 476

Всички отсрочени данъчни пасиви са включени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

14. Материални запаси

Материалните запаси признати в консолидирания отчет за финансовото състояние могат да бъдат анализирани както следва:

	2017 '000 лв.	2016 '000 лв.
Стоки	9 703	8 955
Материали и консумативи	7 838	8 010
Продукция	1 908	2 014
Незавършено производство	1 369	1 049
Материални запаси	20 818	20 028

Към 31 декември 2017 г. материални запаси на Групата с балансова стойност 6 905 хил. лв. (2016 г.: 7 097 хил. лв.) са предоставени като обезпечение на задължения по получени банкови заеми.

15. Финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват различни инвестиции, които са държани за търгуване в краткосрочен период, както и предоставени заеми и лихви по тях.

		2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи финансови активи			
Финансови активи на разположение за продажба			
- Акции и дялове	15.1	16 058	18 277
		16 058	18 277
Текущи финансови активи			
Финансови активи държани за търгуване (отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата):			
- Ценни книжа	15.2	2 465	2 380
Кредити и вземания:			
Предоставени заеми	15.4	21 776	22 198
Вземания по цесии	15.5	32 617	39 918
Вземания по лихви		2 792	1 927
Общо кредити и вземания		57 185	64 043
Общо краткосрочни финансови активи		59 650	66 423

15.1. Финансови активи на разположение за продажба

Балансовата стойност на финансовите активи на разположение за продажба, е представена, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Инвестиции в акции и дялове в дружества		
Акции на ПОК ЦКБ Сила АД	15 897	15 897
Омега финанс АД	160	160
ДЗСР “Огоста 2000” ООД, Монтана	1	1
Тексим банк АД	-	2 218
Консорциум Геокомплекс ООД, София	-	1
Балансова стойност	16 058	18 277

Всички финансови активи на разположение за продажба, с изключение на акциите в Тексим банк АД, са оценени по цена на придобиване, тъй като не се търгуват на активен публичен пазар.

15.2. Финансови активи държани за търгуване

Балансовата стойност на финансовите активи държани за търгуване е както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Акции в ЦКБ Ригла Истейт Фонд АД СИЦ	2 418	2 340
Акции в Химснаб България АД	41	36
Акции в Софарма АД	6	4
	2 465	2 380

15.3. Оценяване по справедлива стойност

Следната таблица представя финансовите активи и пасиви отчитани по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние в съответствие с йерархията на справедливата стойност.

Тази йерархия групира финансовите активи и пасиви в три нива въз основа на значимостта на входящата информация използвана при определянето на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. Йерархията на справедливата стойност включва следните нива:

- 1 ниво: пазарни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- 2 ниво: входяща информация различна от пазарни цени включени на ниво 1 която може да бъде наблюдавана по отношение на даден актив или пасив или пряко (т. е. като цени) или косвено (т. е. на база на цените); и
- 3 ниво: входяща информация за даден актив или пасив която не е базирана на наблюдавани пазарни данни.

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво на значима входяща информация използвана за определянето на справедливата му стойност.

Финансовите активи и пасиви оценявани по справедлива стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние са групирани в следните категории съобразно йерархията на справедливата стойност.

31 декември 2017 г.

Ниво 1
‘000 лв.

Активи

Финансови активи държани за търгуване

Акции в ЦКБ Ригла Истейт Фонд АД СИЦ	2 418
Акции в Химснаб България АД	41
Акции в Софарма АД	6
	2 465
Нетна справедлива стойност	2 465

31 декември 2016 г.

Ниво 1
‘000 лв.

Активи

Финансови активи на разположение за продажба

Акции в Тексим банк АД	2 218
	2 218

Финансови активи държани за търгуване

Акции в Химснаб България АД	36
Акции в ЦКБ Ригла Истейт Фонд АДСИЦ	2 340
Акции в Софарма АД	4
	2 380

Нетна справедлива стойност

4 598

Определяне на справедливата стойност на ниво 1

За финансовите активи и пасиви на Групата класифицирани на ниво 1 се използват техники за оценяване базирани на значима входяща информация, която се наблюдава на активни пазари. Началното салдо на финансовите инструменти, включени на това ниво може да бъде равнено с крайното им салдо към отчетната дата, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Начално салдо	4 598	3 986
Продажби	(2 218)	-
Покупка	-	665
Преоценка	85	(53)
Крайно салдо	2 465	4 598

Всички пазарно търгувани капиталови инструменти са представени в български лева и са публично търгувани на Българска фондова борса АД. Справедливите стойности са били определени на база на техните борсови цени-продава към отчетната дата.

15.4. Предоставени заеми

Групата има договори за предоставено временно финансиране на търговски дружества с падежи на погасяване настъпващи през 2018 г. и с лихвени проценти по тях в диапазон от 4% до 6,5%.

Всички предоставени търговски договори са необезпечени.

15.5. Вземания по цесии

Групата има сключени договори за цесии, чиито срокове на погасяване изтичат през 2018 г. Някои от договорите за цесии са свързани с вземания, по които се дължи лихва в диапазон от 4% до 6.5%.

16. Търговски и други вземания

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи търговски и други вземания		
Аванси за придобиване на инвестиции	1 780	1 780
Нефинансови активи	1 780	1 780
	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Текущи търговски и други вземания		
Търговски вземания, брутна сума	16 903	21 279
Обезценка на търговски вземания	(131)	(237)
Търговски вземания, нетна сума	16 772	21 042
Вземания по договори за покупко-продажба на акции	3 087	-
Съдебни и присъдени вземания	756	1 035
Други	246	239
Финансови активи	20 861	22 316
Предоставени аванси	29 785	112 027
Предплатени услуги	368	688
Данъчни вземания	8	34
Други вземания	131	628
Нефинансови активи	30 292	113 377
Текущи търговски и други вземания	51 153	135 693

Към 31 декември 2017 г. Групата отчита вземания по предоставени аванси в размер на 29 785 хил. лв. (2016 г.: 112 027 хил. лв.) основно във връзка със сключени договори за покупка на зърнени култури и други стоки. Всички търговски вземания и вземанията по предоставени аванси на Групата са прегледани относно индикации за обезценка. Обезценените търговски вземания са били дължими главно от клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на вземанията може да бъде представено по следния начин:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Финансови активи		
Салдо към 1 януари	(237)	(4 102)
Възстановяване на загуба от обезценка	106	-
Отписани суми (несъбираеми)	-	4 012
Загуба от обезценка	-	(147)
Салдо към 31 декември	(131)	(237)

Нетната балансова стойност на търговските вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснение 40.2.

17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
-български лева	8 124	9 188
-евро	615	223
-щатски долари	81	6
Блокирани парични средства (в български лева)	1 899	514
Пари и парични еквиваленти	10 719	9 931

Блокираните парични средства са формирани на следното основание:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
ЦКБ АД, Клон Плевен и Клон Централен София – Финансово обезпечение с предоставяне на залог върху вземане по сметка със срок до 20.01.2018 г. по Договор за предоставяне на кредит овъдрафт реф.№05000РО-АА-0057/09.03.2017 г. и Анекс от 29.12.2017 г.	991	-
Договор за финансово обезпечение с предоставяне на залог върху вземане по сметка към Договор за издаване на банкова гаранция. Финансовото обезпечение е учредено за срок до 31 март 2018 г.	430	-
ЦКБ АД, Клон Плевен и Клон Централен София – Внесени суми по набирателни сметки по „Фонд за напускане”	400	383
ЦКБ АД, Клон Централен София – издадени банкови гаранции	7	94
Други блокирани парични средства	71	37
	1 899	514

Групата е задължена да открива набирателни банкови сметки („Фонд за напускане”) и да внася средства по тях във връзка с възстановяване на разходи при напускане на концесионните площи. Сумите, акумулирани по тези сметки, могат да се използват само и единствено във връзка с дейностите по окончателно напускане на концесионната площ след писмено уведомление на концедента до банката.

18. Собствен капитал

18.1.Акционерен капитал

Регистрираният капитал на компанията майка Зърнени храни България АД се състои от 195 660 287 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на дружеството-майка.

	2017 Брой акции	2016 Брой акции
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	195 660 287	195 660 287
Общ брой оторизирани, издадени и напълно платени акции на 31 декември	195 660 287	195 660 287

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен както следва:

	31 декември 2017 Брой акции	31 декември 2017 %	31 декември 2016 Брой акции	31 декември 2016 %
Химимпорт АД	124 528 577	63,65	124 528 577	63,65
Инвест кепитъл АД	18 338 320	9,37	18 338 320	9,37
УПФ Съгласие	13 641 776	6,97	13 641 776	6,97
ПОАД ЦКБ-Сила	8 446 766	4,32	9 991 766	5,11
Други юридически лица	17 212 390	8,80	16 728 682	8,55
Физически лица	13 492 458	6,89	12 431 166	6,35
	195 660 287	100.00	195 660 287	100.00

18.2. Премиян резерв

През 2012 г. е извършено увеличение на капитала съгласно решение на извънредно Общо събрание на акционерите от 30 ноември 2012 г. и във връзка с договор за преобразуване чрез вливане по чл. 262д от Търговския закон от 31 август 2012 г. и анекс №1 към него от 11 октомври 2012 г. сключени между Зърнени храни България АД и Химимпорт Груп ЕАД. Вливането е извършено при условията на универсално правоприемане. Във връзка с горепосочения договор, Дружеството емитира 24 874 687 бр. нови безналични, непривилегировани, поименни акции, с право на глас, с право на ликвидационен дял, с номинална стойност от 1 лв. и с емисионна стойност от 2,70 лв. за всяка една. В резултат на вливането е формиран нетно премиян резерв в размер на 16 113 хил. лв.

18.3. Други резерви

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Законови резерви	18 156	18 129
Резерв от преоценки по планове с дефинирани доходи	(511)	(365)
Други резерви	22 246	22 204
	39 891	39 968

19. Провизии

Всички провизии, отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, се считат за дългосрочни, тъй като са свързани с провизиране на разходи по „Фонд за напускане” във връзка с концесионните договори на дъщерно дружество Проучване и добив на нефт и газ АД.

Балансовите стойности на провизиите могат да бъдат представени, както следва:

	Фонд за напускане ‘000 лв.	
Балансова стойност към 1 януари 2016 г.	598	
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	598	
Балансова стойност към 31 декември 2017 г.	598	

Провизии за „Фонд за напускане” по находища:	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Искър Запад	133	133
Тюленово	90	90
Селановци	66	66
Долни Дъбник	57	57
Долни Луковит	57	57
Горни Дъбник	48	48
Бутан Юг	42	42
Маринов Геран	23	23
Бърдарски Геран	20	20
Староселци	19	19
Долни Луковит – запад	18	18
Българево	16	16
Дуранкулак	9	9
Балансова стойност	598	598

20. Възнаграждения на персонала

20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Разходи за заплати	(15 193)	(15 178)
Разходи за социални осигуровки	(2 576)	(2 570)
Разходи за обезщетения при пенсиониране	(183)	(223)
Разходи за компенсируеми отпуски	(831)	(550)
Разходи за персонала	(18 783)	(18 521)

20.2. Пенсионни и други задължения към персонала

Пенсионните и други задължения към персонала признати в консолидирания отчет за финансовото състояние се състоят от следните суми:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Планове с дефинирани доходи	1 761	1 600
Задължения към персонала	1 761	1 600
Текущи:		
Задължения за заплати	1 206	1 240
Задължения за социални осигуровки	794	1 044
Задължения за неизползвани отпуски	956	745
Планове с дефинирани доходи	317	242
Задължения към персонала	3 273	3 271

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи и бивши служители на Групата, които следва да бъдат уредени през 2018 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и различни пенсионни плащания. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Групата е задължена да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Групата е начислила задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица”.

Планът излага Групата на актюерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск.

Лихвен риск

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на базата на пазарната доходност на висококачествени корпоративни облигации. Падежът на облигациите съответства на очаквания срок на задълженията по планове с дефинирани доходи и те са деноминирани в български лева. Спад в пазарната доходност на висококачествените корпоративни облигации ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Дружеството, въпреки че се очаква това да бъде частично компенсирано чрез увеличение в справедливата стойност на активите по плана.

Риск от промяна в продължителността на живота

Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Инфлационен риск

Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	1 842	1 689
Разходи за текущ трудов стаж	171	160
Разходи за лихви	41	44
Преоценки - актюерски загуби от промени в опита	131	129
Преоценки - актюерски печалби от промени в демографските предположения	(32)	(3)
Преоценки - актюерски загуби от промени във финансовите предположения	138	55
Изплатени доходи	(213)	(232)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	2 078	1 842
Представени в отчета за финансовото състояние като:		
Нетекущи пасиви	1 761	1 600
Текущи пасиви	317	242

При определяне на пенсионните задължения са използвани следните актюерски допускания:

	2017	2016
<u>Демографски допускания</u>		
- Смъртност	Таблица за смъртност 2011-2013 на НСИ	Таблица за смъртност 2011-2013 на НСИ
- Вероятност за оттегляне		
от 18 г. до 30 г.	25%	25%
от 31 г. до 40 г.	15%	15%
от 41 г. до 50 г.	10%	10%
от 51 г. до 60 г.	5%	5%
над 60 г.	0%	0%
<u>Финансови допускания</u>		
- Ръст на брутна работна заплата		
За първите три години	1%	1%
За останалия период	0,5%	0,5%
- Дисконтов фактор	2,5%	2,5%

Ръководството на Групата е направило тези предположения след консултации с независими актюерски оценители. При изчисляването на задължението към наетите лица е използван Кредитния метод на прогнозираните единици. Посочените допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най-добрата преценка на ръководството. Действителните резултати обаче могат да се различават от направените предположения.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Разходи за текущ трудов стаж	171	160
Разходи за лихви	41	44
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	212	204

Разходите за текущ трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Разходите за лихви са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Актюерски загуби от промени в опита	(131)	(129)
Актюерски печалби от промени в демографските предположения	32	3
Актюерски загуби от промени във финансовите предположения	(138)	(55)
Общо разходи, признати в другия всеобхватен доход	(237)	(181)

На базата на минал опит Групата очаква да плати вноски по плана за дефинирани доходи за 2017 г. в размер на 317 хил. лв. (2016 г.: 242 хил. лв.)

Средно претеглената продължителност на задължението за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември 2017 г. е 8 години.

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очакваният процент на увеличение на заплатите и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2017 г.

Промени в значими актюерски предположения	Увеличение с 0.5% - 1%	Намаление с 0.5% - 1%
Дисконтов процент		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(116)	130
Процент на увеличение на заплатите		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	127	(116)
Процент на текучество		
Увеличение/(намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(107)	89

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

21. Финансови пасиви

		Текущи		Нетекущи	
		2017	2016	2017	2016
		‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Финансови пасиви отчитани по амортизирана стойност:					
Задължения по облигационен заем	21.1	2 558	2 629	4 694	7 041
Задължения по банкови заеми	21.2	30 902	43 623	8 986	11 128
Задължения по търговски заеми	21.3	4 826	6 700	-	503
Задължения по цесии	21.4	8 062	5 474	-	-
Задължения за лихви		758	3 000	-	143
Общо балансова стойност		47 106	61 426	13 680	18 815

21.1. Облигационен заем

На 2 февруари 2009 г. е обявено съобщение за сключен облигационен заем със следните параметри:

- Емитент издател на емисията – Асенова крепост АД
- Дата на емитиране - 30 януари 2009 г.;
- Размер на облигационната емисия – 6 000 000 EUR;
- Брой облигации - 6 000 броя;
- Срок на емисията – 30 януари 2020 г.;
- Валута – EUR;
- Лихва – 7.20% проста годишна лихва;
- Период на лихвено плащане – веднъж на шестмесечие на 30 януари и 30 юли

Плащанията по облигационния заем се обслужват от Централен Депозитар АД. Първата дата на падеж на плащане на главница е на 30 януари 2015 г.

През отчетния период разходите за лихви по облигационния заем в размер на 566 хил. лв. и другите разходи свързани с него в размер на 4 хил. лв. са отразени в консолидирания отчет за печалбата или загубата на ред „Финансови разходи”.

За обезпечение на вземанията по облигационния заем Групата е сключила застраховка ”Финансов риск” със ЗАД Армеец. Застраховката е направена в полза на Банката довереник Юробанк и ЕФ Джи България.

За отчетния период дължимата част от главница в размер на 2 347 хил. лв. и лихва в размер на 591 хил. лв. са изплатени.

21.2. Банкови заеми

Към 31 декември 2017 г. банковите заеми могат да бъдат представени както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Българска банка за развитие АД	25 881	27 189
УниКредит Булбанк АД	7 000	16 000
Банка ДСК ЕАД	5 100	6 200
Алфа Банк АД	1 753	3 926
Алианц Банк България	154	296
Ланденсбанк Баден-Вюртенберг	-	1 220
	39 888	54 831
Сконто по банкови заеми	-	(80)
Общо балансова стойност	39 888	54 751

Банков револвиращ кредит:

- Име на кредитора – Банка ДСК ЕАД;
- Договор от дата – 28 януари 2008 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен SOFIBOR плюс 6 пункта надбавка;
- Падеж – 25 септември 2018 г.

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора - Българска банка за развитие АД;
- Договор от дата – 21 юни 2013 г.;
- Лихвен процент – 3 месечен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6,0%;
- Падеж – 20 май 2018 г.;

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора - УниКредит Булбанк АД;
- Договор от дата – 13 декември 2013 г.;
- Лихвен процент – 1 седмичен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка;
- Падеж – 13 март 2018 г.;

Към датата на одобрение на консолидирания финансов отчет, условията по договора са в процес на преговаряне.

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Алфа Банк АД;
- Договор от дата – 16 март 2011 г.;
- Лихвен процент – 12 месечен EURIBOR плюс 6 пункта надбавка;
- Падеж – 5 декември 2018 г.;

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Българска банка за развитие АД;
- Договор от дата – 21 юни 2013 г.
- Лихвен процент – 3 месечен SOFIBOR плюс 3 пункта надбавка, но не по-малко от 6.5%;
- Падеж – 22 май 2023 г.;

Инвестиционен кредит

- Име на кредитора – Алианц Банк България АД;
- Договор от дата – 04 декември 2015 г.
- Лихвен процент – 1 месечен SOFIBOR плюс 4,8 пункта надбавка, но не по-малко от 5.5%;
- Падеж – 5 януари 2019 г.;

Банковите заеми на Групата са обезпечени със залог на текущи активи, имоти, машини и съоръжения и инвестиционни имоти.

21.3. Търговски заеми

Към 31 декември 2017 г. Групата е получила заеми по сключени договори, чийто падеж настъпва през 2018 г. Лихвени проценти по договорите в диапазон от 4.5% до 5%.

Балансовата стойност на търговските заеми се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

За обезпечаване на получените заеми от един от кредиторите, Групата е заложила активи от групата на имоти, машини и съоръжения. Всички останали получени търговски заеми са необезпечени.

21.4. Задължения по цесии

Към 31 декември 2017 г. Групата отчита задължения по цесии по договори, чийто срок на погасяване изтича през 2018 г.

22. Търговски и други задължения

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи:		
Финансирания	2 587	3 098
Нефинансови пасиви	2 587	3 098
Нетекущи търговски и други задължения	2 587	3 098
Текущи:		
Търговски задължения	16 223	16 846
Аванси за възстановяване	-	-
Концесионно възнаграждение	1 043	824
Други задължения	594	124
Финансови пасиви	17 860	17 794
Аванси за стоки и услуги	3 770	3 727
Данъчни задължения	1 861	2 843
Финансирания	512	524
Предплатени услуги	128	170
Други задължения	631	885
Нефинансови пасиви	6 902	8 149
Текущи търговски и други задължения	24 762	25 943

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

23. Равнение на задълженията, произтичащи от финансова дейност

Промените в задълженията на Групата, произтичащи от финансова дейност, могат да бъдат класифицирани, както следва:

	Дългосрочни финансови пасиви	Краткосрочни финансови пасиви	Нетекущи задължения към свързани лица - заеми	Текущи задължения към свързани лица - заеми	Задължения по финансов лизинг	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
1 януари 2017	18 815	61 426	2 587	7 712	4 937	95 477
Парични потоци:						
Постъпления от заеми	-	2 988	-	26 299	-	29 287
Плащания по заеми	(646)	(21 424)	-	(4 169)	-	(26 239)
Плащания по лизинг	-	-	-	-	(1 381)	(1 381)
Непарични промени:						
Прихващане на задължения	-	(583)	-	-	-	(583)
Възникнали нови договори за фин. лизинг	-	-	-	-	270	270
Прекласифициране	(4 489)	4 489	(1 313)	1 313	-	-
31 декември 2017	13 680	46 896	1 274	31 155	3 826	96 831

24. Приходи от продажби

Приходите от продажби на Групата могат да бъдат анализирани както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи от продажба на стоки	39 144	50 034
Приходи от продажба на продукция	51 640	49 016
Приходи от предоставяне на услуги	3 417	18 661
Приходи от наеми	1 917	1 064
Морско-технически услуги	44	23
Приходи от продажба на материали	-	90
Други приходи от продажби	149	255
	96 311	119 143

25. Други приходи

Другите приходи на Групата включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Отписани задължения	210	206
Приходи от неустойки	510	138
Други	2 422	1 756
	3 142	2 100

26. (Загуба)/Печалба от продажба на нетекущи активи

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Имоти машини и съоръжения		
Приходи от продажба	13	6 841
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(160)	(2 401)
	(147)	4 440

27. Разходи за материали

Разходите за материали включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Разходи за основни суровини и материали	(21 030)	(25 020)
Разходи за електрическа енергия	(2 566)	(3 192)
Разходи за горива	(956)	(1 194)
Разходи за резервни части и смазочни материали	(716)	(923)
Разходи за вода	(106)	(111)
Разходи за канцеларски материали	(37)	(55)
Други разходи за материали	(972)	(1 178)
	(26 383)	(31 673)

28. Разходи за външни услуги

Разходите за външни услуги включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Концесионни възнаграждения	(1 967)	(1 595)
Разходи за наеми	(817)	(990)
Транспортни услуги	(599)	(822)
Разходи за застраховки	(556)	(617)
Сервизни услуги за сондаж	(423)	(2 690)
Разходи за ремонт и поддръжка	(334)	(313)
Консултантски услуги	(314)	(332)
Разходи за независим финансов одит	(220)	(194)
Разходи за абонаментни услуги	(220)	(222)
Охрана	(160)	(128)
Разходи за такси	(104)	(190)
Правни разходи	(102)	(60)
Разходи за телефонни услуги и комуникации	(78)	(88)
Други разходи за външни услуги	(1 782)	(2 197)
	(7 676)	(10 438)

Възнагражденията за услуги, предоставяни от регистрирани одитори на компанията-майка и нейните дъщерни предприятия за 2017 г. включват 220 хил. лв. През годината не са предоставяни данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита. Настоящото оповестяване е в изпълнение на изискванията на чл. 30 от Закона за счетоводството.

29. Други разходи

Другите разходи на Групата включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Отписани и обезценени вземания	(1 169)	(2 264)
Разходи за неустойки и забави, глоби и санкции	(623)	(158)
Разходи за данъци	(493)	(714)
Брак и ликвидация на активи	(240)	(41)
Представителни разходи	(101)	(73)
Разходи за командировки	(17)	(21)
Обезценка на разходи за търсене и проучване	-	(5 052)
Други разходи	(786)	(1 102)
	(3 429)	(9 425)

30. Финансови приходи и разходи

Финансовите разходи за представените отчетни периоди са:

Финансови разходи	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	(150)	(199)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Субординиран дълг от акционер	(19)	(639)
Други заеми по амортизирана стойност	(4 781)	(4 411)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(4 950)	(5 249)
Капитализирани разходи за лихви	546	829
Общо разходи за лихви отчетени в печалбата или загубата	(4 404)	(4 420)
Банкови такси и комисионни	(508)	(693)
Нетни разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(41)	(44)
Други финансови разходи	(1)	-
Общо финансови разходи	(4 954)	(5 157)

Финансови приходи

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Приходи от лихви върху финансови активи отчитани по амортизирана стойност	3 197	3 230
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	338	30
Общо приходи от лихви по финансови активи които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	3 535	3 260
Печалба от продажба на финансови активи	906	686
Приходи от дивиденди	446	26
Общо финансови приходи	4 887	3 972

31. Други финансови позиции

Другите финансови позиции включват:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Промяна в справедливата стойност на финансови активи отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата класифицирани като държани за търгуване	83	666
Печалба/(Загуба) от промяна във валутните курсове по вземания и задължения, нетно	135	(58)
Други финансови позиции	218	608

32. Разходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци базирани на ефективната данъчна ставка в размер на 10 % (2016 г.: 10 %) и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	3 963	3 145
Елиминации	3 058	2 304
Резултат преди консолидационни корекции в т.ч.:	7 021	5 449
реализирана загуба в Групата	(4 027)	(4 774)
печалба подлежаща на облагане в Групата	11 048	10 223
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци	(1 104)	(1 022)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи освободени от данъчно облагане	1 121	1 309
Корекции за разходи непризнати за данъчни цели	(794)	(850)
Текущ разход за данъци върху дохода	(777)	(563)
Отсрочени данъчни разходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	109	(427)
Разходи за данъци върху дохода	(668)	(990)
Отсрочени данъчни приходи, признати в другия всеобхватен доход	37	23

Пояснение 13 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви включваща стойностите признати директно в другия всеобхватен доход.

33. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба подлежаща на разпределение между акционерите на предприятието майка.

Средно претегленият брой акции използван за изчисляването на основния доход на акция както и нетната печалба подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции е представен както следва:

	2017	2016
Печалба подлежаща на разпределение (в лв.)	834 000	30 000
Средно претеглен брой акции	195 660 287	195 660 287
Основен доход на акция (в лв. за акция)	0,004	0,001

34. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Групата включват нейните собственици, асоциираните предприятия и други свързани лица под общ контрол, ключовия управленски персонал и други свързани лица описани по-долу.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции. Всички

текущи вземания и задължения на Групата от свързани лица се очаква да бъдат уредени в срок до 12 месеца от датата на изготвяне на финансовия отчет на Групата.

34.1. Сделки със собствениците

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Получени заеми, цесии и начислени лихви	3 122	4 601
Погасени предоставени заеми, цесии и разходи за лихви	(12 672)	(2 171)
Покупка на активи и услуги	(137)	(10)

34.2. Сделки с асоциирани предприятия

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Дивиденди	-	5
Продажба на активи и услуги	614	571
Други	(6)	(5)

34.3. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Продажба на активи и услуги	2 475	2 291
Покупка на активи и услуги	(1 915)	(2 035)
Получени заеми, репа, цесии и лихви	23 460	4 212
Върнати заеми, репа, цесии и начислени лихви	(8 838)	(8 219)

34.4. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на дружеството-майка включва членовете на управителния съвет и надзорния съвет. Не са предоставяни възнаграждения на ключовия управленски персонал през двата съпоставими периода.

35. Разчети със свързани лица в края на годината

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Текущи вземания от:		
- <i>собственици</i>		
Химимпорт АД	31 213	20 315
	31 213	20 315
- <i>асоциирани предприятия</i>		
Каварна газ ООД	351	451
	351	451
други свързани лица под общ контрол	809	182
	809	182
Общо текущи вземания от свързани лица	32 373	20 948
	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Нетекущи задължения към:		
други свързани лица под общ контрол	1 299	2 612
Нетекущи задължения	1 299	2 612
Текущи задължения към:		
- <i>собственици</i>		
Химимпорт АД	580	707
Инвест Кепитъл АД	3	3
	583	710
други свързани лица под общ контрол	33 713	93 717
	33 713	93 717
Общо текущи задължения към свързани лица	34 296	94 427
Общо задължения към свързани лица	35 595	97 039

Към 31 декември 2017 г. вземанията от свързани лица са формирани от:

- Вземания по заеми, цесии и лихви – 31 194 хил. лв. (2016 г.: 20 296 хил. лв.);
- Търговски и други вземания – 1 179 хил. лв. (2016 г.: 652 хил. лв.).

Съгласно клаузите на договорите падежите на вземанията по заеми и цесии са краткосрочни – дължими от третата страна в рамките на 1 година от датата на подписване на договора. Договорените лихвени равнища варират между 3,8% и 6%. Търговските заеми са необезпечени.

Към 31 декември 2017 г. текущите задължения към свързани лица са формирани по:

- Задължения по заеми, цесии и лихви – 33 110 хил. лв. (2016 г.: 7 997 хил. лв.);
- Търговски и други задължения – 1 186 хил. лв. (2016 г.: 86 430 хил. лв.).

36. Безналични сделки

През представения отчетен период Групата е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в консолидирания отчет за паричните потоци:

- През 2017 г. задължения към Олива АД за придобити активи в размер на 618 хил. лв. са погасени срещу търговски вземания за извършени услуги.
- Задължения по договори за временна финансова помощ към Българскиан милс ЕООД са погасени чрез прехвърлянето им с договор за цесия към Кепитъл мениджмънт АДСИЦ.
- Задължения по договор за временна финансова помощ към Българскиан милс ЕООД в размер на 1 000 хил. лв. – главница и лихви са погасени чрез прехвърлянето им с договор за цесия към Фин Инвест Къмпани ЕООД.

За съпоставимия период 2016 г. извършените безналични сделки могат да бъдат представени както следва:

- През 2016 г. задълженията на Родна земя холдинг АД с произход получени заеми в размер на 2 532 хил. лв. (главница и лихва) са погасени безналично.

37. Поети задължения по концесионни договори

Концесия Пристанище Балчик

По договор за концесия Групата има поети задължения да експлоатира и поддържа Пристанищен терминал – Балчик, териториално-обособена зона от Пристанище за обществен транспорт с национално значение – Варна, да извърши инвестиции съгласно Инвестиционна програма, да поддържа определен средногодишен товарооборот и да прилага определена социална програма по отношение на персонала.

По договора за концесия Групата се задължава:

- да поддържа Пристанищен терминал – Балчик в експлоатационна годност за срока на концесия;
- да извършва пристанищни услуги, без право да наема подизпълнители за това;
- да извърши инвестициите по приетата Инвестиционна програма като размера на задължителните инвестиции за първите две години от срока на концесия да са в размер не по-малък от 1 097 900 лв., а за целия период на договора – не по-малък от 3 474 800 лв.;
- да изработва и предоставя за одобрение от Концедента ежегодно годишни инвестиционни програми за обекта на концесия;
- предварително да съгласува и да получава одобрение от Концедента за извършване на подобрения върху обекта на концесия;
- да заплаща концесионното възнаграждение в размер, при условия, по ред и в срокове, определени в концесионния договор;
- да застрахова Обекта на концесия;
- да поддържа банкови гаранции за изпълнение за срока на договора;
- да изпълнява направените предложения в Бизнес предложението и предложението за средногодишен товарооборот;

Концесионерът се задължава да предоставя и поддържа за всяка поредна година от действието на концесионния договор нови, потвърдени, безусловни и неотменяеми годишни банкови гаранции, издадени от банки, одобрени от Концедента, както следва:

- Гаранция в размер на 430 хил. лв. (220 хил. евро) за гарантиране изпълнението на концесионния договор, включително задълженията за плащане на концесионното възнаграждение, за товарооборот, за плащане на лихви и неустойки и други, определени в концесионния договор.

На 28 март 2017 г. е сключен договор за издаване на банкова гаранция за сумата от 220 хил. евро със срок на гаранцията до 31 юли 2018 г. Договорът за банкова гаранция е сключен за обезпечаване на изпълнението на задълженията на Дружеството по Договора за концесия.

В случай на плащане по издадените гаранции от страна на ЦКБ АД, банката оформя целеви кредит на името на Групата за срок от 30 дни при лихва в размер на 35 %. За обезпечаване на всички вземания на ЦКБ АД, които са възникнали при реализация на гаранцията, Групата учредява в полза на Банката обезпечения съгласно Рамков договор за издаване на банкови гаранции и обезпечаване на договорен лимит.

Групата следва да направи инвестиции през 2018 г. в общ размер на 88 хил. лв. за дванадесетата инвестиционна година от срока на концесията в следните направления:

- Разходи по изпълнение Плана за собствен мониторинг и Програма за управление на отпадъците на обща стойност 3 хил. лв.;
- Основен ремонт и поддръжка в експлоатационна годност на пристанищния терминал на обща стойност 25 хил. лв.
- Консултации по изпълнение на Договора за концесия на обща стойност 60 хил. лв.

Срокът за изпълнение на инвестициите е до 31 декември 2018 г.

Концесии за добив на нефт и газ

Основната си дейност дъщерно дружество ПДНГ АД осъществява въз основа на предоставени от държавата концесионни права и сключени 13 концесионни договори както следва: Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Бърдарски геран", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Горни Дъбник", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Долни Дъбник", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Долни Луковит", Концесионен договор за добив на суров нефт от находище "Долни Луковит - запад", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Селановци", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Староселци", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Гюленово", Концесионен договор за добив на природен газ от находище "Българево", Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Маринов геран" и Концесионен договор за добив на суров нефт и природен газ от находище "Бутан – юг", Концесионен договор за добив на природен газ от находище "Дуранкулак" и Концесионен договор за добив на подземни богатства - нефт и природен газ – природен газ и кондензат от Находище „Искър запад“.

Съгласно сключените договори Групата е задължена да извършва концесионни плащания (концесионно възнаграждение) на всяко шестмесечие на база реализирани количества суров нефт и природен газ. Размерът на начисленото концесионно възнаграждение за 2017 г. възлиза на 1 381 хил. лв. (2016 г.: 1 176 хил. лв.).

В съответствие с одобрените от компетентните държавни органи Цялостни планове за разработване (ЦПР) и Годишни работни проекти (ГПР) по концесионните договори за добив на суров нефт и/или природен газ Групата изпълнява текущи работни и инвестиционни задължения, както следва:

1. Находище Тюленово

Проектиране и подготовка на реинжекция на отделените при добива пластови води. СМР на Ремонтно-механична база и Автосервиз.

Проектиране и подготовка на реинжекция на отделените при добива пластови води. На НСП металните тръби са подменени с полиетиленови. СМР на Ремонтно-механична база и Автосервиз. Преместен и преоборудван пункт ГСМ. Извършени са реперфорации на 3 сондажа. Повторно са въведени в работа 4 престояващи сондажа.

2. Находище Българево

Ремонт на отоплителна инсталация и подмяна на парково осветление. Полагане на нов ел. захранващ кабел от трансформатор до ПГРС Българево. Завършени са два нови оценяващо-експлоатационни сондажа/Е-4 и Е-6/. Ремонтиран е осушителят в пълначната станция.

3. Находище Дуранкулак

Подмяна на част от газопровод ГРС – Почивна станция.

4. Находище Долни Дъбник

Ремонт на водогреен котел за деесулсация – П-ри НДУ. Провеждане на дълбока перфорация и въвеждане в експлоатация на сондаж Е-71 Долни Дъбник. Проведени са аварийно-спасителни работи в сондажи Р-3 и Е-77 и ремонтни работи в сондаж Е-53.

5. Находище Горни Дъбник

Ремонт и подмяна на сондажно и електро - оборудване.

6. Находище Долни Луковит

Ремонт на дизелова централа База Долни Луковит. Капитален ремонт на сондаж Е-13 Долни Луковит. Изработен и монтиран е възел за пластова вода в НСП.

7. Находище Долни Луковит – запад

Доставка и подмяна на сондажно оборудване.

8. Находище Староселци

Доставка и подмяна на електромери за сондажи Р-108 Староселци и Р-115 Староселци. Реперфорация на сондаж Р-115 Староселци.

9. Находище Б. Геран

Монтиране на катодни отводители на КТП Р-10 Бърдарски геран. Капитален ремонт с цел и осигуряване на проходимост на сондаж Р-10 Бърдарски геран – въведен в експлоатация.

10. Находище М. Геран

Доставка и подмяна на сондажно оборудване.

11. Находище Селановци

Възстановяване на водопровод Сондаж С-10 Селановци ХГ и ремонт на котел за деесулсация. Подмяна на циментов резервоар за пластова вода. Ремонт и възстановяване на технологични помпи в НГСП.

12. Находище Бутан юг

Реконструкция на сепарационния възел.

13. Находище Искър – запад

Подменена е дизел-централата в ЦСП. Извършен е основен ремонт на осушителя на газа. Сменен е датчикът за влага по газопровода.

За да осигури изпълнението на задълженията си по окончателното напускане на концесионните площи, съгласно концесионните договори дружеството заделя ежегодно суми, представляващи годишни вноски за “Фонд за напускане”.

Бъдещите плащания във връзка с вноските за “Фонд за напускане” към 31 декември са в следния размер:

	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Над 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
2017	16	55	127	198
2016	17	63	135	215

Ангажменти по договори за проучване и оценка на нефт и газ

Към 31.12.2017 г. ПДНГ АД извършва дейности по търсене и проучване на нефт и газ въз основа на издадено от Министерския съвет Разрешение за търсене и проучване на подземни богатства и сключен Договор за търсене и проучване в Блок 1-12 Кнежа, Българска суша.

С Допълнително споразумение №1 от 04.04.2016 г. на основание Решение №655/2008 г., Решение №177/2010 г., Решение №398/12.06.2014 г. и Решение №790/12.10.2015 г. на Министерски съвет на РБ, срокът на Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в площ „Блок 1-12 Кнежа“ се удължава с 2 години, считано от 21.06.2015 г. С Решение №72/05.02.2018г. на Министерски съвет на РБ, срокът на Договора за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в площ „Блок 1-12 Кнежа“ се удължава с 2 години, считано от 21.06.2017г.

За предоставените права за търсене и проучване в блока Дружеството заплаща годишна такса площ, изчислена съгласно ПМС №284/17.10.2011 г. в сила от 25.10.2011 г. на база реално заета площ.

38. Условни активи и условни пасиви

Към 31 декември 2017 г. Групата има заложен дълготрайни активи както следва:

- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 22 028 хил. лв. в полза на Банка ДСК ЕАД.
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 18 178 хил. лв. в полза на Българска банка за развитие АД, както и първи по ред залог на дълготрайни материални активи с балансова стойност 34 775 хил. лв., първа по ред договорна ипотека върху земя и сгради с балансова стойност 8 323 хил. лв. и втора по ред договорна ипотека върху земя и сгради с балансова стойност 7 108 хил. лв.
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 13 176 хил. лв. в полза на УниКредит Булбанк АД.
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 2 723 хил. лв. в полза на Алфа Банк АД, първи по ред особен залог на дълготрайни материални

активи с балансова стойност 17 863 хил. лв. както и първа по ред договорна ипотека на земя и сгради с балансова стойност 3 140 хил. лв.

- първи по ред особен залог върху машини с балансова стойност 208 хил. лв. в полза на ЦКБ АД по договор за издаване на банкова гаранция № 8030ББГ-А-0093, съгласно който ЦКБ АД приема да издаде банкова гаранция, за режим отложено плащане на акциз, в размер на 95 хил. лв. в полза на Централно митническо управление на Агенция „Митници“. Банковата гаранция е със срок на валидност до 60 месеца от деня на нейното писмено приемане от Централно митническо управление на Агенция „Митници“. В случай на плащане по издадената банкова гаранция от страна на ЦКБ АД, банката оформя целеви кредит на името на Дружеството със срок на погасяване 30 дни от плащането по издадената гаранция при лихва 35%.

Съгласно договор за поемане на кредитни ангажменти с Уникредит Булбанк АД Групата е учредила първи по ред особен залог върху земеделска продукция върху вземания произтичащи от договори поръчки и фактури за реализация на земеделска продукция както и върху всички вземания по всички сметки на Групата в Банката.

Към 31 декември 2017 г. Групата има закупени активи при условията на финансов лизинг. Част от задълженията по договорите за финансов лизинг са обезпечени от съответните активи.

До 28.02.2017 г. са валидни Анекси издадени от „ЦКБ“ АД, към Банковите гаранции с № 0003, 0004, 0005, 0006, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013, 0014 и 13040, по концесионните договори за добив на нефт и газ, общо в размер на 826 528,24 лв. - представляващ $\frac{1}{2}$ от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находища Българево, Тюленово, Долни Дъбник, Бърдарски геран, Староселци, Горни Дъбник, Долни Луковит Запад, Долни Луковит, Маринов Геран, Бутан и Дуранкулак за 2015 г. и 100 % от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находище Селановци и Находище Искър-запад за 2015 г. с ДДС.

На 14.02.2017 г. са издадени Анекси от „ЦКБ“ АД, към Банковите гаранции с № 0003, 0004, 0005, 0007, 0008, 0009, 0010, 0011, 0012, 0013 и 0014 по концесионни договори за добив на нефт и газ, общо в размер на 528 714,70 лв. - представляващ $\frac{1}{2}$ от платеното концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находища Българево, Тюленово, Долни Дъбник, Бърдарски геран, Староселци, Горни Дъбник, Долни Луковит Запад, Долни Луковит, Маринов Геран, Бутан и Дуранкулак за 2016 г. Срокът на валидност на гаранциите се удължава до 28.02.2018 г.

На 25.01.2017 г. от Банка ДСК ЕАД са издадени банкови гаранции с №116DSK08852 и 116DSK08852 по концесионни договори за добив на нефт и газ в размер на 141 916,46 лв. – представляващ стойността на цялото платено от ПДНГ АД концесионно възнаграждение по концесионните договори за Находище Селановци и Находище Искър-запад за 2016 г. с ДДС.). Срокът на валидност на гаранциите е до 28.02.2018 г.

За обезпечаване на наличните количества суров нефт, нефтен кондензат и горива под режим отложено плащане на акциз на Групата са издадени 8 (осем) банкови гаранции от „ЦКБ“ АД, Клон Химимпорт, в полза на Централно митническо управление, Агенция Митници, София, в общ размер до 950 000 лв., за изпълнение на всяко задължение за

заплащане на акциз от лицензиращия складодържател. С Анекси срокът на валидност на гаранциите е удължен до 28.03.2020 г.

Във връзка със сключен между ЦКБ АД и Групата през 2010 г. договор за предоставяне на кредит са направени обезпечения както следва: залог на вземанията на ПДНГ АД по договор за доставка на стоков нефт от 15.02.2011 г. на Полисан АД, гр. Русе и залог на СМЦ, собственост на ПДНГ АД за 3 850 хил. лв.

Съгласно договор за банков кредит с Българска банка за развитие АД Групата учредява първи по ред особен залог върху част от открити свои сметки в банката.

Групата има издадена гаранция от „Юробанк И Еф Джи България“ АД в размер на 2 600 000 лв. в полза на Агенция Митници със срок на валидност до 5 април 2019 г.

През годината са предявени различни правни искове към Групата. Ръководството на Групата счита че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Групата при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Групата при разрешаването на споровете.

39. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Групата могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Финансови активи, държани за търгуване			
Ценни книжа	15.2	2 465	2 380
Финансови активи на разположение за продажба			
Ценни книжа	15.1	16 058	18 277
Кредити и вземания:			
Заеми, цесии и лихви	15	57 185	64 043
Търговски и други вземания	16	20 861	22 316
Вземания от свързани лица	35	32 373	20 948
Пари и парични еквиваленти	17	10 719	9 931
		139 661	137 895

Финансови пасиви	Пояснение	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност			
Финансови пасиви	21	60 786	80 241
Задължения по финансов лизинг	11.1	3 826	4 937
Търговски и други задължения	22	17 860	17 794
Задължения към свързани лица	35	35 595	97 039
		118 067	200 011

Вижте пояснение 4.19 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Методите използвани за оценка на справедливите стойности на финансови активи и пасиви отчитани по справедлива стойност са описани в пояснение 15.3. Описание на политиката и целите за управление на риска на Групата относно финансовите инструменти е представено в пояснение 40.

40. Рискове свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Групата е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Групата вижте пояснение 39. Най-значимите финансови рискове на които е изложена Групата са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Групата се осъществява от централната администрация на Групата. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци за покриване на текущи задължения и осъществяване оперативна дейност. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват така, че да имат дълготрайна възвращаемост.

Групата не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове на които е изложена Групата са описани по-долу.

40.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Групата е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск както и риск от промяната на конкретни цени което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Групата.

40.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Групата се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Групата, деноминирани главно в щатски долари, излагат Групата на валутен риск.

Групата не сключва форуърдни договори, за да намали валутния риск по отношение на активите и пасивите си в щатски долари.

Финансовите активи и пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

Излагане на краткосрочен риск	
Щатски долари	
‘000	
31 декември 2017 г.	
Финансови активи	81
Финансови пасиви	(1 449)
Общо излагане на риск	(1 368)

Излагане на краткосрочен риск	
Щатски долари	
‘000 лв.	
31 декември 2016 г.	
Финансови активи	6
Финансови пасиви	(137)
Общо излагане на риск	(131)

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо следните чуждестранни валути:

- Щатски долар +/- 4,5% (2016 г.: +/- 2,1%)

Всички други параметри са приети за константни.

Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца. Анализът на чувствителността се базира на инвестициите на Групата във финансови инструменти в чуждестранна валута, държани към края на отчетния период.

31 декември 2017 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Щатски долари (+/- 4,5%)	55	55	(55)	(55)

31 декември 2016 г.	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Щатски долари (+/- 2,1%)	3	3	(3)	(3)

Излагането на риск от промени във валутните курсове варира през годината в зависимост от обема на извършените международни сделки. Въпреки това се счита, че представеният по-горе анализ представя степента на излагане на Групата на валутен риск.

40.1.2. Лихвен риск

Политиката на Групата е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2017 г. Групата е изложена на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банкови си заеми и договори за лизинг, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Групата са с фиксирани лихвени проценти.

Представената по-долу таблица показва чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на другите компоненти на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти. Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент за всеки период, и на финансовите инструменти, държани от Групата в края на отчетния период, които са чувствителни спрямо измененията на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2017 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми				
1-седмичен SOFIBOR (0.03 %)	(2)	2	(2)	2
1-месечен SOFIBOR (0.05 %)	(1)	1	(1)	1
3-месечен SOFIBOR (0.05 %)	(6)	6	(6)	6
12-месечен EURIBOR (0.03 %)	(1)	1	(1)	1
Финансов лизинг				
6-месечен EURIBOR (0.02 %)	(1)	1	(1)	1
Общ ефект	(11)	11	(11)	11

31 декември 2016 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми				
1-седмичен SOFIBOR (0.01 %)	(2)	2	(2)	2
1-месечен EURIBOR (0.05 %)	(1)	1	(1)	1
12-месечен EURIBOR (0.03 %)	(1)	1	(1)	1
Финансов лизинг				
6-месечен EURIBOR (0.05 %)	(2)	2	(2)	2
Общ ефект	(6)	6	(6)	6

40.1.3. Други ценови рискове

Групата е изложена и на други ценови рискове във връзка с притежаваните финансови активи, държани за търгуване на Химснаб България АД и ЦКБ Ригла Истейт Фонд АДСИЦ, чиито инструменти на собствения капитал са публично търгуеми.

Посочените публично търгуваните акции са класифицирани като финансови активи, държани за търгуване.

40.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Групата. Групата е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства, инвестиции в облигации и други. Излагането на Групата на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Групи финансови активи - балансови стойности:		
Финансови активи на разположение за продажба	16 058	18 277
Финансови активи, държани за търгуване	2 465	2 380
Кредити и вземания	110 419	107 307
Пари и парични еквиваленти	10 719	9 931
	139 661	137 895

Групата редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и на други контрагенти, установени индивидуално или по групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Групата е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Групата счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Търговските и други вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, допускания и преценки ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Към датата на консолидирания финансов отчет някои от необезценените търговски вземания са с изтекъл срок на плащане. Балансовата стойност на търговски вземания с изтекъл падеж повече от една година са:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Над 1 година	7 112	8 108
	7 112	8 108

В посочената сума е включено необезценено вземане от Жасмин Агро АД, в размер на 3 611 хил. лв.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар, необезпечени облигации и деривативни финансови инструменти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Групата по отношение на тези финансови инструменти.

40.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Групата да не може да погаси своите задължения. Групата посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди -ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със наличните ресурси, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Групата за периода.

Групата държи пари в брой и публично търгувани ценни книжа, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

Към 31 декември 2017 г. падежите на договорните задължения на Групата (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

31 декември 2017 г.	Текущи	Нетекущи
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Финансови пасиви	47 106	13 680
Задължения по финансов лизинг	1 224	2 881
Задължения към свързани лица	34 296	1 299
Търговски и други задължения	17 860	-
Общо	100 486	17 860

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Групата са обобщени, както следва:

31 декември 2016 г.	Текущи	Нетекущи
	До 1 година '000 лв.	От 1 до 5 години '000 лв.
Финансови пасиви	61 674	18 817
Задължения по финансов лизинг	1 509	3 848
Задължения към свързани лица	94 427	2 612
Търговски и други задължения	17 794	-
Общо	175 404	25 277

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Групата отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток. Съгласно сключените договори всички парични потоци от търговски и други вземания са дължими в срок до шест месеца.

41. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Групата във връзка с управлението на капитала са:

- да осигури способността на Групата да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за акционерите като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Групата наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Групата определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг представени в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Групата.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Групата е да поддържа съотношението на капитала към общото финансиране в разумни граници.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран както следва:

	2017 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.
Собствен капитал	324 971	324 140
+Субординиран дълг	17 604	3 718
Коригиран капитал	342 575	327 858
Общо задължения	147 810	231 376
- Пари и парични еквиваленти	(10 719)	(9 931)
Нетен дълг	137 091	221 445
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1:0.40	1:0.68

Изменението на съотношението се дължи на отчетения спад в нетния дълг и увеличения коригиран капитал.

42. Събития след края на отчетния период

На 5 февруари 2018 г. е подписан предварителен договор за покупко-продажба на временно удостоверение, с който Групата желае да продаде всичките притежавани от нея акции от капитала на дъщерно дружество „Химимпорт фарма” АД. На 23 март 2018 г. в Търговския регистър към Агенция по вписванията е вписано обстоятелството по продажбата на дъщерното дружество. На същата дата името на дружеството е променено от Химимпорт Фарма АД на ФАРМИМПОРТ АД.

Не са възникнали значителни некоригиращи събития или коригиращи събития между датата на консолидирания финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване.

43. Одобрение на консолидирания финансов отчет

Консолидираният финансов отчет към 31 декември 2017 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 23 април 2018 г.